

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 80 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 2 D, 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Reakcionarnost g. Pribečevića.

Na shodu na Viču je dr. Korošec povdaril, da se kaže sedaj tendenca, ustvariti poleg sedanjega parlamenta še eno zbornico, ki bi reševala gospodarska vprašanja. Povdaril je tudi resnično potrebo po taki gospodarski zbornici, ker je izkušnja v vseh državah pokazala, da samo politični parlamenti gospodarskemu delu niso kos. Za to izjavo je zgrabil gospod Pribečević v svojem odgovoru dr. Korošču, ki ga je dal preko časnika v ponedeljek. Tu pravi gospod Pribečević:

»Kar se tiče dr. Koroščeve koncepcije glede druge zbornice, je jasno, da predpostavljajo revizijo ustave, samo da bi ta revizija bila in peius, kajti po dr. Koroščevem načelu naj bi drugo zbornico sestavljali zastopniki gospodarskih korporacij. To je program kneza Cirila, Mussolinija, Primo de Riverie in francoskih monarhistov.« V tej izjavi se je gospod Pribečević, vrhovni šef SDS razgalil kot popoln reakcionar, ki o sodobnih težnjah nima niti pojma. Tu se jasno vidi, da voditelj državne politike ne more biti človek, čegar pasija je briljirati na parlamentarni govorniški tribuni, ki z nasladi in samodopadanjem prisluškuje lepim zvokom lastnih lepih besed, pa pri tem pozablja na potrebe dejanskega življenja v ljudstvu in državi. Za resnično državotvornost stranke in voditelja je poleg besed in nastopa treba sodobnega primerne programa, treba je študirati — z eno besedo, treba je imeti ideje, katerih zvočne fraze ne morejo nadomestiti. In tu je prva diskvalifikacija g. Pribečevića kot res državotvornega voditelja. G. Pribečević se namreč ne uči ne iz knjig, ne iz potreb ljudstva in države, ne iz neuspehov lastne politike. Zato je on tipičen reakcionar. To je dokazal tudi pri vprašanju gospodarske zbornice.

Gospodarska zbornica, ki naj jo sestavljajo stanovski zastopi, je obsežena že v ustavnem načrtu SLS iz l. 1920. Ta ustavni načrt je SLS po Jugoslovanskem klubu predložila tedanji ustavotvorni skupščini, ga tam branila in zagovarjala. In ravno gospod Pribečević je bil tisti, ki je z visokorodno grandezzo politika, ki ne sliši nič in ne vidi nič razum tega, kar mu prija, šel preko tega načrta, ne da bi ga proutil ali se vanj poglubil. Nacionalistična fraza je bila njemu več kot vse realne potrebe življenja. Tedaj ni bilo še sledu o Mussoliniju in o Primo de Riveri. Pač pa se je tedaj že v Angliji in drugih res naprednih državah Evrope začelo gibanje, ki je šlo in gre za to, da se parlamentarizem preustroji po potrebah modernega gospodarskega življenja, sicer je nevarnost, da se diskreditira popolnoma. To stremljenje po reformi parlamentarizma je pozneje zagrabil fašizem v svojem smislu, kakor so ruski sovjeti to organizirali zopet po svoje izvedli. Vendar je kljub temu, da idejo po svoje razumevata fašizem in boljševizem, ta ideja ostala, in ž njo nujna potreba, da se realizira, če hočemo gospodarsko življenje konsolidirati.

Vsega tega gospod Pribečević ne ve. On, ki se je dal slaviti za jugoslovanskega Mussolinija, bi moral vedeti vsaj to, da Mussolinijev nacionalistični fašizem v Italiji ne vzdržuje danes na površju ploha nacionalističnih fraz, v katerih je pa Mussolini vseeno še večji mojster kot g. Pribečević, ampak fašizem se vzdržuje radi reform, ki jih v Italiji izvaja. Toda tudi tega jugoslovanski Mussolini ne ve. On ve le to, da bi bila strašna škoda, ko bi v gospodarski zbornici njeja ne bilo in ko bi tam ne mogli poslušati njegovih nacionalističnih deklamacij. Kajti v gospodarsko zbornico sodijo strokovnjaki posameznih stanov, ki se pečajo z realnimi rečmi, za katere pa gospod Pribečević nikdar ni imel časa. Tako je tudi temu gospodu jasno, da bi v gospodarski zbornici bil čisto nepotreben. Zato pa je njemu in njegovi miselnosti gospodarska zbornica nepotrebna.

S tega čisto ozkega in res omejenega vidika presoja šef glavne »napredne« stranke v naši državi to veskoko napredno in moderno zahtevo. Pa bo še strašno užaljen, če bo bral, da mu očitamo reakcionarnost. Kajti politična veda njegova pozna za reakcionarnost le eno označbo: Rim, Vatikan in jezuiti. To je reakcionarnost. Kdor pa krepko udriha po tem, ta je napreden. Gospod Pribečević je pa že toliko v letih, da se očitno preko rajnega Gambette in Garibaldira ne bo več dokopal do bolj sodobnega pojmovanja ljudskih in državnih potreb. Zato smemo z vso smelostjo trditi, da je idejno daleč zaostal za po-

Kralj Aleksander odpotoval v Nemčijo.

r Belgrad, 9. avg. (Izv.) Po sem prispelih poročilih z Bleda je kralj snoči odpotoval v Monakovo na konzultacijo zdravnikov. To je prvič, da gre naš kralj v Nemčijo. Kljub povsem privatnemu značaju kraljevega potovanja se to dejstvo zelo komentira v zvezi s celokupnim delovanjem odgovornih činiteljev, da bi prišlo do čim tesnejšega zblizanja med

Jugoslavijo in Nemčijo. Kralj potuje v inkognito.

r Belgrad, 9. avg. (Izv.) Danes je prispel v Belgrad z Bleda ukaz, s katerim se kraljevska oblast za časa bivanja kralja Aleksandra v inozemstvo prenaša na vladu.

r Belgrad, 9. avg. (Izv.) Kakor smo zvedeli, bo kralj ostal v Nemčiji samo par dni, nakar se zopet vrne v Belgrad.

Komentarji o izjavah dr. Korošca.

ZANIMIVA RAZPRAVA O REVIZIJI USTAVE. — PROTI REVIZIJI SO SAMO SAMOSTOJNI DEMOKRATI, KI OBENEM PRIZNAVAJO POTREBO REVIZIJE.

r Belgrad, 9. avgusta. (Izv.) Belgrajsko časopisje, kakor tudi vsa belgrajska javnost nadaljuje s komentarji o izjavah, ki jih je dal načelnik SLS dr. Korošec v raznih svojih zadnjih govorih. Tako prinaša »Politika« izjavo uglednega demokrata, ki ima, kakor pravi »Politika«, važno besedo v demokratiški stranki, iz česar se sklepa, da je to Ljuba Davidović. V tej izjavi se pravi, da Ljuba Davidović načelno ne bi bil proti reviziji ustave, če so za to podani pogoji. Pašičevci v »Politiki« ne odobravajo govora Korošca in so odločno proti reviziji ustave. Po njih mnenju je napravil dr. Korošec pakt prijateljstva z Vukičevićem samo zato, da bi čim več pridobil za Slovenijo. Tako je SLS, trdijo pašičevci, uspelo, da je za časa šeste Uzunovičeve vlade pridobilo za svoji oblasti deželna posestva, druge oblasti pa se morajo vzdrževati z dokladami.

Kar se tiče vladnih radikalov, poroča »Politika« sledeče: V krogih vladnih radikalov se je Koroščevo govor v glavnem dobro sprejel. Vladni radikali so posebno zadovoljni, ker je dr. Korošec tudi tokrat jasno naglasil svojo lojalnost in vernost napram radikalni stranki, ki je po Vukičeviću z njim sklenila pakt prijateljstva. Oni pričakujejo velikih rezultatov od tega prijateljstva za celokupno našo državo in ljudstvo. Oni namreč vidijo, da b idanašnja vladajoča kombinacija, če bi jo podpiral dr. Korošec, lahko vse sile posvetila v korist ljudstva in reform, ki jih ljudstvo pričakuje. Glede revizije ustave se vladni radikali niso jasno izrazili. Iz razgovora z nekaterimi ministri se je moglo videti, da ne smatrajo tega za tako strašno, kakor to predstavlja opozicija. Nek minister nam je včeraj dejal: Če bo potrebno, potem se bo nekaj revidiralo. To ni nič strašnega. Ta revizija ne bi šla za razedinjenje nego za zedinjenje in učvrstitev narodnega edinstva in države. Posebno pa bi se morala revidirati ustava, če se postavi vprašanje druge zbornice.

Nek minister Demokratske zajednice je na vprašanje, kakšno je stališče demokratskega dela v vladi glede revizije ustave, katero vprašanje je dr. Korošec načel, odgovoril: »Sedaj se vendar ne voli ustavotvorna skupščina.« »Da. Ali skupščina lahko predloži predlog za revizijo ustave,« so dejali časniki. »O tem vprašanju se pri nas ni razpravljalo. Stališče Demokratske zajednice glede vprašanja samouprav je znano. Če bi bilo nekaj potrebno in če bi bila potrebna sprememba ustave, potem se to lahko menja. Mišlim pa, da trenutno tega vprašanja ni potreba načelnati.«

V istem smislu piše tudi »Vreme«, ki pravi, da je vprašanje revizije ustave, ki ga je načel dr. Anton Korošec na svojih shodih in izjavah časnika, zopet razburil belgraj-

ske politične kroge. Največ se govori o tem in se dela na to, da bi se zvedelo, ali daje dr. Korošec te izjave v soglasju z Vukičevićem in Marinkovićem. Vukičević in Marinković nista Koroščevih trditelj niti potrdila niti demantirala ter se sploh ogibljeta, da bi o tem govorila. Kar govori dr. Korošec v imenu vladne večine, zagotavljajoč z gotovostjo, da bo na podlagi pakta z Vukičevićem po volitvah stopil v vladu, so nekateri krogi mnenja, da Korošec ni govoril samo v svojem imenu, marveč da ima za take izjave pristanek Vukičevića.

Istotako prinaša »Vreme« tudi izjavo demokratov, v kateri se pravi, da oni nikakor niso načelno proti reviziji ustave.

Edini, ki so se odločili proti reviziji ustave v smislu razširitve delokroga samouprav, so samostojni demokrati. Današnja »Reč« prinaša uvodnik pod naslovom »Pakt prijateljstva,« katerega je očitno napisal Pribečević. V njem se nadaljuje kampanja proti dr. Korošču na nedostojen način in s takimi izrazi, ki niso v navadi med politiki v javnih polemikah. Zanimivo je, da se v tem članku, v katerem se govori o reviziji ustave, naglašja, da se Vukičević ni niti upal demantirati Koroščevih izjav. On je ta namen deloma direktno, deloma s tem, da o njem ne govori, priznal. Nato se govorilo možnosti, da bi Korošec uspel in se v članku takole preti:

»Naj so samo poskusi načeti vprašanje revizije ustave, potem bomo vrgli v javnost tista vprašanja, ki so v interesu svobode in napredka demokracije potrebna revizije. Na dan bo prišlo, da se iz ustave vržejo odredbe o omejitvi tiskovne svobode, da se zagotovi neomejena svoboda zborovanj in govora, polna svoboda volitev s potrebnimi sankcijami, da se poostri zakon o ministrski odgovornosti in da se ustvari polna jamstva za vladu ljudstva in za čast parlamentarizma v državi.«

Ta kritika glavnega organa samostojnih demokratov je tembolj zanimiva, ker priznava, da je ustava potrebna revizije, in sicer ravno v tistih točkah, katere so oni ob priliki sp. jemanja ustave najbolj zagovarjali, sedaj pa jih označujejo kot reakcionarne in potrebne spremembe. S tem si dajejo samim sebi najboljša spričevala o svojih demokratskih težnjah in skrbih za ljudstvo. Če so vedeli, da take odredbe ne spadajo v ustavo, potem bi bili lahko takrat, ko so zanje glasovali, s tem računali.

Končno se v posebnem članku ponovno priznava, da so se Koroščeve izjave sprejele z veliko pozornostjo v vseh tukajšnjih političnih krogih, posebno sigurnost, s katero govori dr. Korošec po poročilih o reviziji ustave in o drugi zbornici, o reviziji volivnega zakona td.

Odplačevanje našega dolga Angliji.

v London, 9. avg. (Izv.) Med angleškim finančnim ministrom in jugoslovanskim poslanikom v Londonu je bila danes zaključena pogodba o odplačilu jugoslovanskih vojnih dolgov. Po tej pogodbi bo Jugoslavija vojni dolg, ki znaša 25 in pol milijona funtov šterlingov, odplačala v 62 letnih obrokih. Letno odplačilo bo znašalo za l. 1927. 150.000 funtov, za l. 1928. 200.000, za l. 1929. 250.000, za l. 1930. do 1935. (vključno) letnih 300.000, v času od l. 1935. do 1939. (vključno) 350.000, v letih 1940—1941 400.000, ter v l. 1942—88. letno 600.000 funtov šterlingov.

trebami časa. Vsled tega je njegovo največje res državotvorno in res naporno delo v tem, da se je s svojo reakcionarnostjo trajno onemogočil pri soodločevanju o usodi te države. S tem je državi in njenemu napredku storil veliko, a edino uslugol

Dalje je bila sklenjena tudi pogodba glede odplačila konsolidacijskega dolga v znesku 268.843 funtov. Odplačilo te vsote z obrestmi je porazdeljeno na 15 let. V l. 1927—31. se bo odplačevalo 150.000 funtov in v l. 1932—41. pa 24.000 funtov letno.

Velika nesreča v Sanghaju.

v London, 9. avg. (Izv.) Iz Sanghaja poročajo, da se je tam udrla velika tržna lopa in pokopala s razvalinami vedela več tisoč kitajskih delavcev. Dosedaj so izveleki izpod razvalin 60 mrtvih. Število poškodovanih cenijo nad tisoč.

V ZRELO VEZUVA PADEL.

v Rim, 9. avg. (Izv.) Mlad bolgarski izletnik je včeraj pri vzponu na Vezuv padel 50 metrov globoko v žrelo in obležal tam nezavesten. Sele po več urah so ga mogli s pomočjo vrvi potegniti iz žrela.

Sacco in Vanzetti.

Dne 15. aprila 1920 se je v Sout Braintree, Massachusetts, izvršil roparski umor. Blagajnik čevlarske tovarne Parmenter in njegov spremljevalec Berardelli, sta bila na poti v tovarno, kjer sta hotela delavcem izplačati mezde, napadena, umorjena in oropana. Morileci so dobili pri njima 15.000 dolarjev.

Kot krivca so prijeli oblasti dva tovarniška delavca in ju postavile pred porotno sodišče v Bostonu. Sodišče je obtoženca, ki sta veljala kot anarhista, ki sta se pa pred sodiščem označevala kot »libertarce«, to je kot pristaša Tolstoja in Proudhoma, spoznalo za kriva in ju obsodilo na smrt. Dražni guverner Fuller je pomiloščenje odklonil in razsodbo potrdil. Bilo je to že sredi poletja leta 1921., vendar se razsodba do danes ni izvršila. Stvari se je bila namreč iz vsega početka polastila javnost, posebno tista, ki smatra oba obsojenca za svoja pripadnika. Ta javnost trdi, da je porotno sodišče v Bostonu sodilo pod vplivom političnih predsodkov in obsodilo dva anarhista kot taka, ne da bi se bilo zadostno pečalo z dokazi o njuni krivdi ali nekrivdi. Ta javnost z vso gotovostjo trdi, da ti dokazi nikakor ne drže, da so tudi priče izpovedale pod vplivom in pritiskom, da bi se izvršil justični umor, ako bi se razsodba izvršila. Bostonska sodna oblast je ostala trdovratno pri svoji razsodbi. Uvedlo se ni nikako novo postopanje v stvari, izostalo je pomiloščenje tudi nadalje; toda tudi razsodba se ni izvršila in tako sta obtoženca celih sedem let visela med življenjem in smrtjo.

Bila sta to Sacco in Vanzetti. Ko se je nedavno končno razglasilo, da se smrtna obsodba nad Saccocom in Vanzettijem izvrši ter se je za to določila nocojšnja noč, to je noč med 9. in 10. avgustom, so ožji in širši somišljeniki obeh obsojencev, to je predvsem anarhisti in komunisti, pa tudi vsi ostali pristaši svobodne misli tako iz socialističnega kakor iz kapitalističnega tabora — vzporili orjaško akcijo, da se izvršitev razsodbe prepreči. Svetovni svobodomiselni tisk se je vrgel v boj za Saccoca in Vanzettija, poseben obrambni odbor je storil vse mogoče korake, da izposluje bodisi obnovu postopanja bodisi pomiloščenja, zainteresirali so se za slučaj pravniki učenjaki celega sveta. Bilo je kakor začasa Dreyfusove afere. Ko pa vse to ni izdalo, so šle komunistične množice po vseh svetovnih centrih na ulice, pokale so bombe, padale so težke človeške žrtve — žrtve, ki s bostonsko razsodbo niso imele najmanjšega stika, torej popolnoma nedolžne žrtve. Če kaj, potem je moral prav ta nastop zapeljanih in nahujskanih množic zapečatiti usodo Saccoca in Vanzettija.

Ali se je ameriško sodstvo v tem slučaju zmotilo ali se ni? Vsi, ki so imeli od uradne strani opraviti s pravdo, izjavljajo, da se je vse pravno postopanje vršilo vestno in natančno in da je smatrati krivdo kot dokazano. Na noben način se ne da opravičiti, da se je obsojencema povišala in poostila kazen s sedemletno ječo in strašnimi duševnimi mukami. Če se ameriške oblasti sedem let niso mogle odločiti za izvršitev razsodbe, so morali biti za to ipak močni razlogi in oblast po tolikem odlašanju dejansko ni več imela moralne pravice, da smrtno obsodbo izvrši, pri čemer se ne dotikamo vprašanja, ali je smrtna kazen sploh upravičena ali ni. Veliko vprašanje je, ako bo korist, ki jo upa imeti ameriška državna avtoriteta zase in obstoječi družabni red od svoje rigoroznosti v tem slučaju večja, nego bi bila škoda, ako bi bila obveljala milost.

Na nekaj se je še vredno ozreti. Že mesece in mesece se vrše krvava preganjanja katoličanov v Mehiki, na stotine štejejo žrtve, ki niso zagrešile drugega, nego da so očitovale svojo zvestobo do vere, ki so jo podedovale od svojih prednikov kot kulturno svetinjo. O kakem zločinu torej niti govora. Toda kateri izmed svobodomiselnih listov in ljudi se je oglasil v obrambo mehiških katoličanov? A ne le, da se niso oglasili v obrambo, marveč so preganjanje ako ne odobraval, pa vsaj zagovarjali! Tako pozna tudi liberalni humanizem dvojno moralo, ki pač sploh ni morala. Zato je njegovo moralno ogorčenje v slučaju Saccoca in Vanzettija zelo male cene.

r Belgrad, 9. avg. (Izv.) V politični upravi službi so se izvršila sledeča imenovanja: Za arhivskega uradnika III. kategorije 1. skupine pri velikem županstvu v Ljubljani Franc Slana, upokojeni ekonom Dečjega doma v Ljubljani in Josip Golar, upokojeni arhivski uradnik pri ministrstvu za kmetijstvo.

Ostra kritika o delovanju Društva narodov.

FRANCOSKI DELEGAT V DRUŠTVU NARODOV DE JOUVENEL JE ODSTOPIL. — DRUŠTVU NARODOV OČITA NEDELAJNOST. — ODGOVOR ZUNANJEGA MINISTRA BRIANDA.

v Pariz, 9. avg. (Izv.) Francoski senator Henri de Jouvenel, ki je več let zastopal Francijo v Društvu narodov, je včeraj na zunanjega ministra Brianda naslovil prošnjo, da ga letos razreši službe v francoskem zastopstvu za plenarne seje Društva narodov.

De Jouvenel je objavil v »Matinu«, katere glavni urednik je bil pred odhodom v Ženevo, članek, v katerem navaja razloge za ta svoj korak. Ako zaupamo v Društvo narodov, tedaj moramo ostati zvesti metodam D. n., je rekel de Jouvenel. Nekaj časa sem, pa hočejo načela, ki si jih je D. n. postavilo pri ustanovitvi, omalovaževati. Pravica do obstoja D. n. obstoji v tem, da hoče v mednarodnem življenju uveljaviti načelo želje večine, z drugimi besedami, napram interesom velikih narodov je treba postaviti interese večine narodov. Zadnji čas pa D. n. ni posredovalo pri konfliktu med Italijo in Jugoslavijo in v jugoslovansko-bolgarskem sporu. Na eni strani se slavi pomen D. n., na drugi strani pa se vodi politika po metodah, ki vodijo v polom.

Briand je danes v posebnem pismu na de Jouvenela izrazil svoje obžalovanje in svoje zažudenje radi njegove demisije. Briand opozarja na to, da je de Jouvenel skozi več let sodeloval pri vseh zborovanjih Društva naro-

dov in odobril vse sklepe, ne da bi katerikoli izrazil kake pomisleke ali celo protestirala proti sklepom. Njegovo zažudenje je tem večje, ker je iz pisma razvidno, da de Jouvenel s politiko francoske vlade v Društvu narodov zadnja leta ni soglasen in obdoljuje francosko vlado, da je bila soglasna s tem, da se je več važnih mednarodnih problemov odvzelo razpravljanju pred D. n., niso jih reševale interesirane stranke same. Briand je mnenja, da je bolje, da D. n. ne posega v zadeve, katere se da rešiti običajnim diplomatskim potom, vsaj tako dolgo ne, dokler ne preti nevarnost za svetovni mir. O tem pismu je časnikašem poročal Briand sam na Quai de Orsay. Pri pomnil je, da očitki de Jouvenela glede nedelavnosti D. n. niso utemeljeni. Opomnil je pri tem na hitro rešitev moskvskega vprašanja, grško-bolgarskega spora in ureditve vprašanja grških beguncev. Brez dvoma sedanje D. n. še ni popolno, toda on je prepričan, da danes edino D. n. zadržuje vojno nevarnost, vsaj dosedaj ni bilo boljše obrambe proti vojni.

V tukajšnjih političnih krogih prevladuje vtis, da je de Jouvenel s svojim senzacionalnim pismom hotel postaviti svojo kandidaturu za mesto francoskega poslanika v inozemstvu.

Shodi SLS

Laško, V nedeljo, to je 21. avgusta 1927, bo takoj po prvi sv. maši javen politični shod SLS za Laško in sosedne župnije. Govori naš poslanec in bivši minister g. dr. Andrej Gosar in drugi poslanci. Osebnost pa smo vabili voditelja Slovencev, gospoda dr. Korošca, in je pričakovati gotove udeležbe.

Slovenske Konjice. Politični shod SLS bo dne 15. avgusta po prvi sv. maši. Govori dr. Anton Korošec. Shod obeta biti veličastna manifestacija volivcev konjiškega okraja.

—vy—

Volivni shod SLS v Ribnici na Pohorju še vrši 14. t. m. po rani službi božji v gostilni g. Petrun, na katerem govorita oblastna poslanca gg. Hrastelj, Kugovnik ter tašnik g. Ovčar. Istega dne ob treh popoldne drugi shod v Orlici v gostilni g. Grögl, za Orlico in sv. Anton. Govorijo isti poslanci.

V Selah pri Slovenjgradu se vrši dne 16. t. m. po izvršenem sv. opravilu v gostilni »Apačnik« volivni shod, na katerem govorijo oblastni poslanci gg. Ovčar, Guzej i. dr.

Občinske in županske volitve.

Rečica ob Savinji. Pri nedeljskih volitvah je dobila SLS 233 glasov in 19 odbornikov, liberalna lista, za katero se je posebno trudil neki Banko, pa 79 glasov in 6 odbornikov.

V Poljanah nad Skofjo Loko je izvoljen za župana dosedanji župan Ivan Debeljak. Svo-tovalci so 3 iz SLS, eden pa iz Delavske liste.

V Prečini so občinske volitve preložene na 2. oktober, ker morajo župani poslati volivne kroglice v Belgrad. Občinskih volitev torej ne bo 21. avgusta.

Luče. Za občinske volitve je bila tukaj vložena samo lista SLS. Izvolili smo si že tudi novi občinski odbor in župana. Za župana je izvoljen g. Jakob Žibovt, p. d. Osojnik, dober in zaveden kmet. Dosedanjemu in povsod priljubljenemu županu g. Jakobu Plaznik, p. d. Riharju, odličnemu kmetu, izrekamo prirčno zahvalo za njegovo nesebično, požrtvovalno in blagonsno županovanje. V novem obč. odboru so povečini možje iz prejšnjega odbora.

Se obč. volitve v Dobrunjah. Kako napredujejo klerikalizem ogrožajoči elementi pri sedanjih obč. volitvah, za zgled nastopni pregled o izidu obč. volitev v občini Dobrunje: L. 1924. SLS 507 glasov in 14 odbornikov, I. 1927. 567 glasov in 16 odbornikov, L. 1924. SDS in SKS 247 glasov in 7 odbornikov, I. 1927. 185 glasov in 5 odbornikov, L. 1924. Soc. in kom. 158 glasov in 4 odbornike, I. 1927. 135 glasov in 4 odbornike. — SLS je torej v občini Dobrunje napredovala od prejšnjih obč. volitev za 60 glasov in 2 odbornika, razni združeni nasprotniki, predvsem SDS in SKS, pa nazadovali za 85 glasov in 2 odbornika. Le tako naprej in pri prihodnjih obč. volitvah bo SLS v tej občini imela dve tretjinski večino, do katere ji je že to pot primanjkovalo le 11 glasov!

Volivno gibanje.

Hrvatska pučka stranka je vložila za severno Dalmacijo listo z nosilcem Stjepanom Baričem, predsednikom HPS. — HSS je vložila listo za severno Dalmacijo z nosilcem Pavlom Radičem. — Zveza delavcev in kmetov je vložila listo za osiješko volivno okrožje z nosilcem prof. Maslaričem.

é Belgrad, 9. avgusta. (Izv.) Včeraj je prispel v Belgrad, minister n. r., dr. Nikola Nikić. Časnikarjem je izjavil, da je njegov položaj za volitve dober. Vložil je samo tri kandidatne liste za tuzlansko, požeško in sremsko okrožje. Drugod ne namerava kandidirati.

é Derventa, 9. avgusta. (Izv.) Med tukajšnjimi radičevci vlada veliko ogorčenje, ker je Pavle Radić na konferenci okrajnih organizacij izjavil, da vodstvo nikakor ne bo pristalo na kandidaturu Ljubonjiča, šefa železniške postaje v Derventi, katerega predlagajo tamošnje organizacije. Ljubonjič je znan kot glavni organizator HSS v derventskem okraju. Po tej izjavi Pavla Radića so se odločile vse organizacije, da se volitev ne bodo udeležile. Radi tega bo imel Radić v banjaškem okrožju zelo slabe uspehe.

é Sinj, 9. avgusta. (Izv.) V nedeljo se je tu vršilo manifestacijsko zborovanje HPS, katerega se je udeležilo nad dva tisoč volivcev. Glavni govornik je bil nosilec liste za južno Dalmacijo Stjepan Barič.

Dr. Žerjavov kandidat in uradništvo.

Državne uslužbenke, ki nameravajo voliti žerjavovski kandidatno listo za mariborsko okrožje in s tem na najbolj sigurnem mestu tudi bivšega samostojnega g. Ureka, bo morda zanimalo, kakšnih misli je on z ozirom na primeroma visoke davčne odtegljaje, ki jih plačujejo razni državni uslužbenki, uradniki in učitelji. V nekem svojem govoru, ki ga prinaša »Kmeti list« z dne 14. novembra 1924 št. 56, je rekel g. Urek med drugim: »Res je, uradnik je obdavčen in ne more davkov prevladati. Toda njegovi davki se plačujejo od države, iz njegove plače, ne pa od davka samega. Uradniški davki pravzaprav niso drugo, ko dvojna manipulacija.« Ta je pa dobra! Dohodnina, invalidski davek, kaldermina in še

druge davčne obveznosti, ki jih plačuje večina itak zadolženo državno uslužbenstvo od zakonito mu določenih plač, po mislih veleučnega g. žerjavovskega kandidata Ureka, sploh niso davek, ampak le »dvojna manipulacija«, ki nima kakopak nobenega kvarnega vpliva na materijalni položaj državnega uslužbenca. Res imenitno! Zdaj se pa prav nič ne čudimo, da so včerajšnji miselni tovariši g. Ureka s tako vneto in brezobzirnostjo glasovali pod radičevsko vlado za znane službene odtegljaje v korist »poplavljenec«. Državni uslužbenki bodo imeli v g. Ureku, kakor se vidi, znamenitega zagovornika svojih teženj. Boljšega »uradniškega kandidata« si ne morejo izbrati. Kar volijo naj ga!

Obdavčenje invalidov.

Kar smo zadnjič napisali glede obdavčenja staroupokojencev in kronskih upokojencev, velja tudi glede obdavčenja invalidov. Če se je pomotoma na račun davkov kakemu invalidu res kaj odtrgalo, se bo to takoj popravilo. Gre za neljubo pomoto, iz katere kuje SDS material proti SLS. Uverjeni smo, da ta hujskarija SDS tudi pri invalidih ne bo nič izdala. Invalidi vedo predobro, komu se imajo zahvaliti skoro za vse pridobitve, kar jih imajo. Invalidi vedo, v katerih vrstah so njihovi zagovorniki dr. Jež, dr. Breclj, posl. Kremžar, dr. Gosar, Gostinčar itd. Zato nas hujskarije SDS puste hladne in mirne v prepričanju, da jim niti en invalid ne bo nasedel.

Beleške

△ O občinskih volitvah piše »Jutro« še debelejša lazi kot »Narod«. Ugotavljamo, da je SDS v ljubljanski okolici nastopila v eni sami občini in je tam za 50 odstotkov nazadovala.

△ »Politični hemoroidariji, kastrirana avtonomija itd.«, piše »Jutro«. To je menda v smislu ene dostojnosti, ki jo je v političnem boju napovedal in priporočal na shodu v Kamniku g. dr. Žerjav.

△ Policijski režim. »Jutro« vidi zdaj v Sloveniji policijski režim. Prav! Policijski so zato tu, da delajo red in je to njihova služba. Ni pa to služba učiteljev, za kar jih je hotela napraviti SDS in njeni verni hlapi na tistem zborovanju v Rogški Slatini. Učitelji so to pravi čas spoznali in zato imajo zdaj pri nas poklični čuvaji reda besedo, žerjavovskim bojovníkom se pa toži po pondrekih in komandi.

△ »Naša duhovniška stranka«, tako naziva »Jutro« SLS. Sicer ta naziv ni prav nič nečasten in se ga nam ni treba bati, toda ker ga »Jutro« zapiše vselej z gotovo tendenco, povemo, da so še druge stranke, med njimi SDS, tudi vsaj toliko duhovniške kot SLS. Le pogledimo: Valerijan Pribečević, brat Svecotarja in njegov najvnetejši agitator in poslanec SDS, je cerkveni dostojanstvenik samostana na Fruški gori, po naše opat. Na kandidatni listi SDS za mariborsko oblast kandidira prekmurski evangelijski župnik, med bivšimi poslanci SDS so bili tudi drugi nekateri duhovniki. Skratka, kjerkoli SDS more dobiti kakega duhovnika za svojo listo, ga z veseljem sprejme. Tudi duhovniške jubileje zna »Jutro« jako genljivo proslavljati. Pa reci kdo, da SDS ni »duhovniška stranka«!

Pritožbe demokratov.

é Belgrad, 9. avg. (Izv.) Kakor poročajo »Novosti«, je Ljuba Davidović poslal Voji Marinkoviću pismo, ki ga je dobil od svojih strankinih prijateljev. V pismu se demokrati pritožujejo, da je politična oblast vse občinske odbornike-demokrate in vse demokratske pravke nekega okraja poklicala predse in da jim je prepovedala agitirati za demokratsko stranko in da jim je pri tem pretila z represalijami policije. Davidović je pozval Marinkovića, da pri Vukičeviću protestira, ker po svojem govoru, v katerem je Vukičević napadel, z njim direktno ne občuje. Sploh zatrjujejo »Novosti«, da je Ljuba Davidović še nadalje zadržal svoje stališče napram Vukičeviću vladi.

Odlikovani gasilci.

é Belgrad, 9. avg. (Izv.) Kralj je z ukazom od 7. avgusta t. l. odlikoval z zlato odonosno srebrno svetinjo za civilne zasluge 127 gasilcev iz ljubljanske oblasti, članov gasilskih društev v Metliki, Črnomlju, Št. Vidu pri Stični, Kandiji, Novem mestu, Cerknici, Semiču, Dolnji vasi, Starem trgu, Krašnji, Brdu, Dolskem, Stobu, Kranju, Trzinu, Naklem, Blokah, Senčurju, Litiji, Ljubljani, Mostah, Rovtah, Mokronogu, Št. Rupertu, Krškem, Leskovcu, Loki pri Zidanem mostu, Vidmu, Sv. Gregorju, Dovju, Gorjah, Hrušici, Kamni gorici, Koroški Beli, Kropi, Lešah, Mošnjah, Radovljici, Orehovicu, Radečah in Škocjanu.

EKSPLOZIJA NA PODZEMSKI ŽELEZNICI

v London, 9. avgusta. (Izv.) Na postaji podzemski železnice Aldrych je nastala eksplozija, ki je vse poslopje razmaja. Ranjen ni bil nihče, tudi stvarna škoda je zelo majhna. Prva poročila o tej eksploziji so bila zelo pretirana in se je govorilo tudi o bombnem atentatu. Pozneje se je izkazalo, da eksplozije ni povzročila bomba, temveč manjša količina eksplozivnih snovi, katero so oustili tam najbrže kakoli zlikovci.

Sacco in Vanzetti bosta usmrčena.

v New York, 9. avg. (Izv.) Sodnik prve instance v procesu proti Saccoju in Vanzettiju je telefonično obvestil tajnika sodnega dvora, da bo vse nadaljnje predloge na obnovitev postopanja oziroma preklic obsodbe ali odložitve usmrtitve odklonil.

v New York, 9. avgusta. (Izv.) Kakor je bilo pričakovati, je tudi sodnik Thayer odklonil obnovitev postopanja proti Saccoju in Vanzettiju. Vrše se že priprave za izvršitev smrtnih obsodbe in tudi ura usmrtitve je že določena. Obrambni odbor skuša še v zadnjem trenutku rešiti oba atentatorja. Odposlan je bil ponovno apel na Coolidgeja, da bi preprečil usmrtitev. Toda pričakovati je, da bo tudi ta pomilostitev odklonjena. Za oba obsojenca je posredoval tudi znani prekooceanski letalec Lindbergh.

Policija je dognala, da je bil avtomobil, na katerem so bežali bombni atentatorji na newyorško podzemsko železnico, last znanega anarhista v Bostonu. Avtomobila pa dose-daj še niso mogli izslediti. Tudi o lastniku ni nikakega sledu in od tega časa še ni bil prišel na svoje stanovanje.

v London, 9. avgusta. (Izv.) Vsi poskusi nekaterih radikalnih elementov v delavski stranki in komunistov, da bi zainteresirali širšo javnost za usodo Saccoja in Vanzettija, so se popolnoma izjalovili. Tudi italijanska kolonija v Londonu, ki šteje nad 50.000 oseb, in je večina med njimi komunistov, si je mnogo prizadevala. Veliko italijanskih delavcev je zaposlenih v službi Lloydove družbe, ki ima svoja poslopja v bližini palače »Comercial Union Asicuracion Co.«, ki se je v nedeljo ponoči porušila. Obstojta sumnja, da so nesrečo povzročili italijanski komunisti.

v Pariz, 9. avg. (Izv.) Današnji ministriški svet je sklenil med drugim, da se uvede disciplinarno postopanje proti vsem onim uradnikom javne uprave in pošt, ki so se včeraj udeležili protestne stavke v korist Saccoja in Vanzettija.

v Berlin, 9. avg. (Izv.) Demonstranti za Saccoja in Vanzettija so danes popoldne skušali priti pred poslopje ameriškega poslaništva, kar pa jim je policija zabranila. Tudi popoldne je policija razgnala demonstrante, preden so prišli pred ameriško poslaništvo. Aretirali so 12 demonstrantov. Na Viljemovem trgu, kjer se nahaja razen ameriškega poslaništva tudi palača državnega kanclerja, spada v vladni del mesta, kjer je prepovedano vsako zbiranje v gručah.

Oklic Primo de River.

v Madrid, 9. avgusta. (Izv.) Primo de Rivera je izdal oklic na špansko prebivalstvo, v katerem poziva vse dobro misleče državljane, da pristopijo k Unio patriótica. Unio patriótica ni nikak oborožen fašizem ali kaka politična stranka, temveč obsega vse patriotske misleče državljane, ki žele domovini lepšo bodočnost. Španski parlament se bo sestal začetkom oktobra. Predloženih bo več važnih zakonov o ureditvi države.

Vprašanje znižanje porenskih čet.

v Pariz, 9. avg. (Izv.) Nemški poslanik von Hoesch je danes popoldne prišel v Pariz. Posebno pozornost posvečajo dolgi konferenci, ki jo je imel sinoči zunanji minister Briand z vojnim ministrom Painlevéjem in šefom francoskega generalnega štaba Petainom. Precej razlogov govori za to, da so obravnavali vprašanje znižanja francoskih čet v Porenju. Briand je izjavil, da je francoska vlada pripravljena znižati francosko posadko za nadaljnjih tisoč

mož. Pridržuje pa si pravico, da sama določi pripraven čas, kdaj naj se to izvrši. S tem je očitno skušal zabrisati vtis, da se je ta nova koncesija s strani Francije izvršila na pritisk Nemčije. Tozadevni sklepi francoske vlade bodo najbrže objavljeni na bodočem zborovanju Društva narodov v Ženevi.

Kaj bo z voditelji ruske opozicije?

v Moskva, 9. avg. (Izv.) O sklepih osrednjega odbora komunistične stranke ni mogoče zvedeti nikakih oficijelnih poročil. Vendar se da skoraj z gotovostjo trditi, da je zmogala ostrejša smer, ki je zahtevala, da se Sovranov in Mirnov izključita iz stranke in da se voditelja opozicije Trockij in Zinovjev izključita iz osrednjega odbora. Formalno bo o tem sklepal še strankin kongres, ki se bo sestal šele po končanih slovesnostih obletnice revolucije koncem novembra.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Kaj se godi doma

Veličasten pogreb prošta Matije Randla.

Kakor je »Slovenec« že kratko poročal, umrl je prošt Matija Randl v Dobrlivasi, dne 4. avgusta, zadet od srčne kapi v krogu svojih sobratov, v kateri družbi se je najrajši nahajal.

Nenadna smrt blagega pokojnika pretresla je vse, ki so ga poznali, posebno hud udarec pa je za koroške Slovence.

Rojen je bil 27. februarja leta 1847. v St. Pavlu pri Preboldu na Stajerskem, dovršil gimnazijo v Celju in stopil nato v celovško bogoslovje. Kot kaplan in deloma kot provizor služboval je v Laiburu, Trebinju pri Beljaku, na Suhi, dolgo let bil je župnik v Zvabeku, odkoder je prišel leta 1905. kot prošt v Doberlovas. Leta 1923. obhajal je zlato mašo.

Blagi pokojni bil je mož izvanrednih duševnih zmoglosti, bil je v svojem poklicu vzoren duhovnik, vnet za blagor svojih župljanov. Ko je v svojih zadnjih letih zgubil nogo, si ni dal vzeti, da ne bi izvrševal svojih dolžnosti v cerkvi.

Bil je vrl narodnjak, in smelo moremo reči, da je bil eden od onih stebrov, na katere se je opiralo celo delovanje koroških Slovencev. Staviti ga moramo v vrsto Janežičev, Einspielerjev, Serafinikov. Poln ljubezni in navdušenja do teptanega koroškega slovenskega naroda se je neustrašeno potegoval za njegove pravice, povsod kazal je neupogljiv značaj, jekleno, nepremagljivo voljo in s tem si je pridobil tudi pri nasprotnikih spoštovanje in ugled.

Zalostna usoda koroških Slovencev, leta 1919., ko so morali bežati pred podivjanimi nemškimi Volkswehrovci, zadela je tudi njega; eden od zadnjih zapustil je Dobrlivas; ko se je vrnil iz Stajerske, našel je svoj dom oropan vsega premoženja. A on ni obupal, ostal je tudi potem, ko je odločil plebiscit za Nemce. In bil je odslej opora koroškim Slovincem, njegovi sobratje zbirali so se okoli njega in dobivali tam nasvete in novih moči za narodno delovanje.

Za časa plebiscita je bil določen prošt Randl za generalnega vikarja v coni A. Kot takšen je izdal tudi od plebiscitne komisije odobreni pastirski list globoko zamišljene vsebine, ki se je prečital v nedeljo pred 10. oktobrom po vseh cerkvah v coni A in v katerem je dokazal, da je dolžnost vsakega koroškega Slovenca, glasovati za Jugoslavijo.

Višji duhovni oblasti v Celovcu ta pastirski list ni ugaljal in imel je, vsled tega tako od te kakor tudi od drugih oblasti pretrpeti marsikaj bridkega. A njegova jeklena volja premagala je tudi vse te neprimlikke.

Napram svojim sobratom je bil skrajno blag in mil, izvredne gostoljubnosti, vedno veselega srca in priključnega vedenja.

Kako je bil priljubljen, pokazal je njegov pogreb dne 7. avgusta.

Ze na vsežgodaj zbrala se je množestevila množica ob blizu in daleč. Došlo je 35 duhovnikov, med njimi tovariša stolni dekan, dr. Josip Somer in šolastok Vidovic, že oba sivolasa starčka, generalni vikar dr. Schmutzer, tinski prošt dr. Martin Ehrlich, prelat iz St. Pavla, dr. Odilo Frančič, dekana Hribar in Miheč, prišli so zastopniki vseh uradov v Dobrlivasi, požarni bramborci; in gotovo nad 2000 broječa množica je izkazala rajnemu zadnjemu čast.

Ganljivo so zapeli cerkveni pevci pred prošnjico: Vigred se povrne, kakor tudi žalostinke v cerkvi in ob odprtem grobu, ganljivo je bilo videti, ko je sivolasi tovariš dr. Somer vodil kondukt od prošnje v cerkev; v globoko zamišljenem govoru naslikal je duhovni svetovalec Valentin Weiss, župnik v Žitarivasi življenje in delovanje preminulega in v srce segle so vsem poslovljne besede: Dragi Matija, počivaj v miru, na svidenje nad zvezdami. V dolgi vrsti premikal se je sprevod, ki ga je vodil tinski prošt dr. Ehrlich na po-

kopališče k cerkvi Device Marije na gori, kjer so po krasnem poslovljnem nagovoru škofjanskega župnika in bivšega deželnega poslanca Vinkota Poljanca položili blagega pokojnika k večnemu počitku.

Iz jasnega neba pošiljalo je opoldansko solnce svoje zlate žarke na žalujoči zbor, in siva Peca ter mogočni Obir in vsi drugi vrhovi so bili priča, ko smo položili enega najboljših koroških Slovencev v hladno gomilo visoko na solnčni gorici.

Odšli smo s težkim srcem, saj slovo od tebe dragi prošt bilo je nam, ki smo te poznali, silno težko. Pozabljen ne boš, ohranili te bomo v spominu in tvoja ljubezen do slovenskega Korotana in jeklena volja nam bo vedno svetel vzor in vzpodbuda, da ne obnemagamo v boju za naše narodne pravice. Bodi ti lahka zemlja v slovenskem Korotanu, kateremu si posvetil vse moči svojega dolgega življenja.

Korotanec.

Odkritje spominske plošče na Miklošičevem domu.

Pred enim letom se je odkril Miklošičev spomenik na Cerkvenem trgu v Ljutomeru, kjer stoji drugi Miklošičev očetovski dom in kjer je obiskoval Fr. Miklošič osnovno šolo. Bila je to lepa akademična slavnost ob navzočnosti Miklošičevih sorodnikov z Dunaja.

Zadnjo nedeljo, 7. avgusta, pa se je vršila velika ljudska slavnost slovenskega odkritja spominske plošče na Miklošičevem rojstnem domu v Radomerščaku pri Ljutomeru. V bližnji Kolaričovi kapeli je bila sv. maša, pri kateri je univ. »rčf. dr. M. Slavič imel verski nagovor na podlagi nedeljskega evangelija o Kristusovem govoru o palestinskem Jeruzalemu v zvezi z bližnjim ljutomerskim Jeruzalemom in Kristusovi priliki o vinski trti in mladikah. Pri sv. maši je pel ljutomerski cerkveni pevski zbor pod vodstvom g. Počotnika s spremljevanjem Ljutomerske godbe pod vodstvom g. učitelja Zacherla »Slovensko mašo« Ivana Miklošiča, brata dr. Fr. Miklošiča. Lepo spominsko ploščo na rojstnem domu, ki jo je izklesal in ji napis naredil g. Golobič iz Ljutomera, je omislil sedanjí lastnik tega doma g. Marko Vaupotič, veleposestnik v Noršencih pri Ljutomeru. Pri domu je dal napraviti ličen paviljon za godbo, na t. vadi pred domom pa je postavil mize in šotorčke za veliko ljudsko slavnost. Prišlo je res veliko število okoliškega ljudstva; ki je z velikim zanimanjem sledilo slavnostnemu programu. Prisostvovali so slavnosti tudi zastopniki okrajnega glavarstva g. dr. Mlinar-Cigale, g. dr. Fr. Mohorič, višji deželni sodni svetnik iz Ljubljane, ljutomerski o-jak, g. dr. Komljanec, ravnatelj ptujske gimnazije, g. dr. Počotnik, ravnatelj moškega učiteljskega v Mariboru, g. Korošak, nadzornik drž. železnice v Belgradu, rojak iz Ljutomerske okolice, g. Jakob Rajh, oblastni poslanec iz Ljutomera in več županov iz okolice. Častno stražo pa so vršili pri slavnosti gasilci Ljutomerske okrajne župe z načelnikom Jakobom Stuhcem in uniformirana da staroslavni strelcevi iz Veržaja, ki so oddajali tri slavnosti tudi salve. Pri odkritju spominske plošče je imel pozdravne in zahvalne besede predjednik pripravljalnega odbora g. mestni župnik Ljutomerski Andrej Lovrec. Kot slavnostna govornika sta nastopila univ. prof. dr. M. Slavič, rojak iz Ljutomerske okolice, ki je govoril o velikem znanstvenem pomenu dr. Fr. Miklošiča, ter narodni poslanec Ljutomerskega okraja dr. Jos. Hohaičec, ki je razpravljajal o Miklošičevem slovenskem političnem programu, ki je še dandanes aktualen. Vsa slavnost je ob najlepšem vremenu sredi med krasnimi ljutomerskimi vinogradi sijajno uspela. Bila je prava narodna ljudska slavnost, kakršne so bile tu v navadi od Ljutomerskega tabora (1868), Vrazove sedemdesetletnice v Cerovcu (1880), Miklošičeve sedemdesetletnice v Ljutomeru (1883). Fr. Miklošič pa ima zdaj v svojem rojstnem kraju kar tri spomenike: Krasni spomenik v Ljutomeru, po-

minsko ploščo na očetovskem domu v Ljutomeru ter spominsko ploščo na rojstnem domu. Miklošičevi rojaki so dostojno počastili rojstni kraj svojega slavnega rojaka.

Otvoritev sanatorija na Rakitni.

Dne 6. t. m. je pripeljal bolniški avto kr. higienskega zavoda v Ljubljani petero na kostni tuberkulozi bolehaajočih Ljubljank na Rakitno ter jih oddal v lečenje v tamkaj postavljeno lično Deckerjevo barako. S tem pričetkom se je udeležila namera Društva za narodno zdravje v Borovnici in v Ljubljani, da naj nudi slovenska zemlja tuberkuloznim Slovencem in Slovincem v svrhu ozdravljenja le svoje najsolnnejše predele, polne oživljajočega planinskega zraka. Ženski odtok je poln, dokler ne pride do razširitve, naj se ne povprašuje glede novosprijemov.

Silno neurje v ormoškem okraju.

Ze 30 let ne pomnijo ljudje v ormoške n okraju take nevihte, kakor je divjala v noči od 4. na 5. t. m. Med bliskom, gromom ter silovitim viharjem je bilo kot iz škafa. Naliv je bil tako močan, da je odneslo več kmetom zemljo z njiv, zopet drugim otavo, katero so imeli pokošeno na travnikih. Toča je napravila precej škode in je predvsem po vinogradih. Silno neurje je trpelo cel dve uri in sicer od ene do treh ponoči. Vd nevihto tudi strela ni prizanesla. Udarila je v poslopje Jakoba Magdiča v Koračkah in je uničil ogenj prav vse, kar je bilo med zidanimi. Nesreča je čim večja, ker so dogotovili ravno dan poprej na gospodarstvem poslopu zadnja dela. Poslopje je bilo levo postavljeno na novo in sedaj je nifer strele uničil vse. Pomilovanja vrednega pogorja priporočamo usmiljenim srem, naj mu priskočijo na pomoč s prostovoljnimi darovi.

Dnevne novice

★ Poziv g. ministru za promet. Država dolguje železničarjem razliko za dobo sedem mesecev. Ker se sedaj sestavlja državni proračun, pozivamo g. ministra prometa, da na vsak način postavi vsoto, ki je država dolguje železničarjem kot razliko, v proračun 1928-29. Ob enem smo naprosili poslanca Zebota, da po Jugoslovanskem klubu to našo zahtevo predloži g. ministru za promet.

★ Velik tabor mož in fantov v proslavo 1100 letnice smrti sv. Cirila se vrši v nedeljo 28. avgusta ob 9 dopoldne na Črni ali Ptujski gori za dekanijo Dravskega in Ptujkega polja ter Haloz. Proslave se udeležijo tudi katoliške organizacije iz Maribora z godbo katoliške mladine. Od jutranjih vlakov bo slovesen sprevod od postaje Sv. Lovrene na Dravskem polju na Črno goro, potem zborovanje z govori o civilmetodski ideji. Zaprošena je tudi polovična vožnja.

★ Odkritje spominske plošče. Dne 14. avgusta bo slovesno odkritje in blagoslovljenje mramornate plošče, vzdane na pročelje župnijske cerkve v spomin padlim in pogrešanim vojakom iz župnije Luče v Savinjski dolini. Na predvečer v soboto se bo žrtvam zvonilo, nato bodo večernice, po večernicah zapojejo pevci žalostinko padlim junakom. V nedeljo pri drugem sv. opravilu bo pridiga, blagoslovlitev plošče, darovanje, procesija z Najsvetejšim po Logu in nato slovesna sv. maša za padle.

★ Birma v dekaniji Sv. Lenart v Slov. goricah bo en teden prej, kakor je bilo prvotno določeno, namreč: 28. avgusta pri Sv. Juriju v Slov. goricah, 29. pri Mariji Snežni, 30. pri Sv. Ani, 31. pri Sv. Benediktu, 1. septembra v Negovi, 3. septembra pri Sv. Antonu, 4. septembra pri Sv. Trojici, 5. pri Sv.

Vsak zob je važen!

Vsak zob v Vaših ustih tvori oporo Vašemu zdravju. To Vam potrdi vsak zdravnik in zobar. Izberite za nego Vaših zob znanstveno sestavljeno

Pebeco pasta za zobe.

Razstava konj.

To v Ljubljani zelo priljubljeno in že tradicionalno razstavo priredi letos na velesejanskem prostoru ob priliki Pokrajinske razstave »Ljubljana / jesen« Kolo jahačev in vozačev v zvezi s Koroškimi društvo v Ljubljani. Istega dne popoldne pa se vrši na vojaškem vežbališču pri Zalogu velika jahalna in dirkalna telma, kar je zlasti ugodno, ker se zamore tudi konje dirkače razstaviti dopoldne na razstavi, popoldne pa udeležiti se dirke.

Razstavijo se lahko: toplo in mrzlokrvni žrebeli, kobile z žrebci, zaskočene kobile, dvoletne in triletnje žrebce, pripuščeni pa so tudi konji.

Prijavne tiskovine se dobe v uradu velesejskega osebno ali po pošti, prijave pa sprejema upravništvo Državne žrečarne na Selu. V prijavnici naj se navede pasma, ime, spol, barva in znaki, rojstni dan, ime očeta in matere po žrebu x, izreditelja, lastnika in bivališče. Opozarjamo vse konjereje in častnike na to razstavo in prosimo, da določijo prijavo radi sestave kataloga vsaj do 1. septembra t. l. Določenih je več denarnih in častnih nagrad, diplom in kolajne.

Informacije daje urad velesejskega in Državna žrečarna na Selu, samo, pismeno pa predsednik eksekut. odbora »Kola jahačev in vozačev«, gosp. dr. F. Lukmann, advokat v Ljubljani, Gradišče.

Dr. Lovro Toman.

(10. avg. 1827 — 10. avg. 1927.)

Iz Častitljive jame tam gori pod temnozeleno Jelovico, kjer izvira bodra Lipnica, so se vzele pred sto leti osorej tri častitljive žene-rojenice sojenice. Prva je bila bele oblečena, druga rjava, tretja črna. Bližale so se Kamni gorici, kjer so mirovala kolesa ob vigencih in so počivala kladiva in se je samo od plavja sredi vasi še dimilo in je žehlala od njeva vršina v razhlajeno poletno noč, ki jo je milila medla mesečina prvega kraja.

Pred gosposko hišo nasproti plavža so obstale častitljive žene in prva, ki je bila dobra, je spregovorila:

»Kovaškega gospoda sin se je rodil, ko mirujejo kolesa in počivajo kladiva. Pero mu dam in kladivo besede, da bo koval srca v velikem vigencu — narodu!»

Obmolnila je prva, spregovorila je rjava in je rekla:

»Veljaj tvoja, a moja mora tudi: kovač v vigencu trpi, pa ne bo prizaneseno ne njemu!»

Tretja, črna rojenica se je oglasila:

»Bo kovač v velikem vigencu, bo trpel — a vse bo kratko!»

Tako so sodile rojenice sojenice in so se vrnile v Častitljivo jamo pod temnozeleno Jelovico, kjer izvira bodra Lipnica...

»V noči na 18. junija 1828. je izbruhnil ob močnem vetru požar, ki je upepelil 25 hiš,

veliko kladivo, 12 ješ, rake vigence, kolperne itd. 140 žebljarskih rodbin in 1550 oseb je bilo brez kruha...

V prvem letu Lovrovega življenja se je zgodilo to v Kamni gorici. Beseda rjave rojenice sojenice se je začela izpolnjevati, preden se je otrok zavedel: oče je bil udarjen, ker udarjena je bila železarska obrt.

»Pero mu dam in kladivo besede...»

V Ljubljano je prišel in dobil pero in besedo iz »Čebelice« in »Krst« in iz »Novice« in iz Jovana, ki je bil »očetu« po volji, ker je bobnel. Navdušil se je in je dvajsetleten doumel prihajajoči čas. Oče Bleiweis je 1847. razglasil v »Novicah« njegovo pesem »Prostost« in v velikem vigencu je odmele kladivo: »Suženj biti je strašno!»

In je pel in je dramil — ni bila gladka in sladka njegova beseda, ker čeprav je bil Vrbi bliže, ga je mož iz Kosec omamil — a »Glasi domorodni«, ki so izšli l. 1849., so izpolnili svojo nalogo: probujeno ljudstvo so navdušili in Lovru so utrlj pot med pervake...

Doštudiral je v Ljubljani, doštudiral na Dunaju, se poročil s pesnico Josipino Turnograjski, a jo že po enem letu izgubil, bil v službi pri finančni prokuraturi v Ljubljani, bil odvetnik v Radovljici, odkoder je neredko prihajal v Kamno gorico, bil odvetnik v Ljubljani in postal kovač v velikem vigencu — narodov glasnik in besednik, kar se mu je bolj podalo in mu je bolje vzelo ko pesem, o kateri je moral slišati Levstikovo trdo

sodbe:

»Moj brate, tvoj Pegaz je kašelj dobil, se bojem, Zato, če ga ljubiš, h gospodu Strupitu z njim!

Toman je kot pesnik pozabljen, čeprav je živel nad Korošci njegova »Pesem koroških Slovencev« in je Aljaževa pesmarica širila njegovo »Savico« — Noč na nebu zvezdice prižiga... in bi morali danes poznati njegov »Mar i bor« — a kot politik ne more biti pozabljen, ker je izpolnil s svojim delom čas, ko so se postavljali temelji našemu narodnemu življenju in njegovim pravicam.

»Vetjih zaslug si je pridobil Toman za slovenski narod, bivši mu zagovornik in vsestranski delavni pospešitelj narodne omike. Leta 1861. je utrjeval v kranjskem deželnem zboru svoj predlog: »Vsak nasvet se more staviti v deželnem zboru v slovenskem jeziku in v tem jeziku tudi obravnavati.« — Ob uvedanju slovenskega jezika v šole in urade je odgovoril Slovence s tovarišem Črne-tom vred z oklicem »Mili rojaki!«; priporočal je prostonarodne knjižnice in bukvarice. Mnogobrojne predmete, o katerih je Toman govoril v deželnem in državnem zboru, navaja Praprotnik (v Tomanovem življenjepisu), celo nič se pa ne omenja, da je dr. Toman nagovarjal slovenske rodoljube, naj vsak, kar sliši važnega, naj si bode pesem ali beseda, izrek ali pregovor ali pravilica, vse kar je narodnega, zapiše ali reši pogube. (Cf. Glasar, III. 79.)

Leta 1863. je sprožil Toman v »Novicah«

misel, naj bi se ustanovila »Slovenska matiča«; njegova misel je prodrila in dobili smo književni zavod, ki je pol stoletja gojil znanstvo in leposlovje in polagal temelje naši kulturi poleg Mohorjeve družbe. Toman je bil Matiči odbornik in predsednik in ji pozneje volil deset tisoč goldinarjev. Tudi Kamni gorici je zapustil osem tisoč goldinarjev za ustanovitve bolnišnice in vsakoletno razdelitev obresti med reveže, kar še danes priča napis na ubožni hiši v gorenjem koncu vasi.

Gorenjska železnica — Tomanova so ji rekli — je odprla svetu najlepši del naše domovine in ga gospodarsko dvignila. Izdajstvo narodnega programa itd. itd. je letelo tedaj na Tomana — železnica je pa le stekla in danes so mu Gorenjci hvaležni zanjo...

»Bo kovač v velikem vigencu, bo trpel — a vse bo kratko!»

Trinidesetleten mož je umrl.

V Rodaunu je 6. avgusta 1870 zapisal:

»Ne jokajte zapuščeni,

Kdor v grobu spi je srečen,

Saj je kratko vsem življenje,

Al' probud je večni!»

Bolezen ga je stisnila in dober teden potem, ko je napisal te svoje zadnje verzice, ga je zadela 15. avgusta smrt.

Prepeljali so ga v Kamno gorico in gori nad njo pri sv. Trojici počiva v »pokopališču rodbine Tomanove« največji Kamnogoričan ob levi strani cerkvenih vrat. Iz marmorja to-

obhajilo. Govor: Apostolat sv. Cirila in Metoda in molitev za cerkveno zedinjenje (stolni dekan Dominič). Pred pontifikalno mašo ob 9 govori presv. g. škof o udanosti sv. Cirila in Metoda namestniku evharističnega Kralja. — Na prostem bo zborovanje z govori: 1. Življenje po veri (adv. dr. Brajša), 2. Čuvajmo naše sv. tradicije (vlč. g. Zudenigo iz Raba), 3. Delo za interese Kristusa Kralja (prof. Čepulič). — Zaključila se bo slovesnost s procesijo.

★ Orel Ljutomer proslavi dne 14. in 15. avgusta t. l. 15letnico društvenega obstoja. Vsi prisrčno vabljeni. Bog živi!

★ Poročila sta se v nedeljo 7. t. m. v Velikem Bečkereku gospod Zdravko Grafenauer, geometer, in gospodična Rozi Grančnik. Bilo srečno!

★ Sprememba voznega reda. Pričnši od 10. avgusta t. l. ima brzovlak štev. 1, ki odhaja z Jesenice ob 7.20, reden postanek v Radovljici. Odhod iz Radovljice ob 7.38. — Od istega dne dalje ima postanek tudi brzovlak štev. 809, ki odhaja z Rakeka ob 18.20, v Preserju. Odhod iz Preserja ob 19.08.

★ Uradni dan »Okrajnega gremija trgovcev v Celju«, v Rogatcu in Rogoški Slatini. Dne 13. avgusta uraduje tajnik »Okrajnega gremija trgovcev v Celju« za šmarskega okraja predpoldne od 8. do 12. ure v Rogatcu v mali sobi hotela Sporn in od 2. do 6. ure popoldne v Rogoški Slatini in sicer v občinski posvetovalnici. Člani iz šmarskega okraja se uljudno vabijo, da se v svojem lastnem interesu poslužujejo v čim večji meri postavljene ustanove in pri tej priliki naj prednašajo vse želje in pritožbe, ki tangirajo in omejujejo prospeh gospodarstva. Gremij se bo za nje zavzel z vsemi razpoložljivimi sredstvi, v kolikor bo to mogoče doseči v okviru predpisov sedanjih zakonov. Uradni dnevi za šmarski okraj so določeni na vsakega 15. v mesecu, če je ta dan nedelja ali praznik, se uraduje prihodnji dan in sicer po istem redu in kraju, kot je to določeno v prvem odstavku.

★ Pri okr. sodišču v Ptuj se razpisuje mesto pisarniškega uradnika. Prošnje je vložiti do 10. septembra pri predsedništvu okr. sodišča v Mariboru.

★ Za uradniške sirote. Slovenski del uprave Narodne ženske zveze je že v početku l. 1917. posredoval, da bi one uradniške sirote, ki so v bivši Avstriji prejemale tako zvano milostno pokojnino, prejemale še dalje ta mali pripomoček. Belgrajski del uprave je v tem smislu interveniral pri ministru financ, ki je obljubil, da po poskušni vstavitvi in proračun za l. 1927-28. primerno vsoto v ta namen. Ko je bil sprejet proračun, te vsote ni bilo nikjer. Poznavajoč veliko bedo, v kateri žive te uradniške sirote, ki radi svoje starosti niso sposobne za delo, je poiskal slovenski del uprave N. Z. Z. drug vir v začasno pomoč. Ob prevzemu Kranjske hranilnice po Oblastnem odboru so dobile naše politične stranke lepe vsote v humanitarne namene. Slovenski del uprave se je zato obrnil na stranke s prošnjo, da bi vse skupaj tvorile fond v taki višini — potrebno bi bilo približno 400.000 Din — da bi obrestni zadostovale za izplačilo stalnih mesečnih podpor po 100 Din vsaki izmed sirot. Slovensko žentstvo, ki je vselej radi volje pomagalo vsem našim humanitarnim ustanovam, je trdno prepričano, da bodo politične stranke ugodile njegovi prošnji. Denar, vložen v fond, bi bil itak čez gotovo dobo let zopet na razpolago strankam, a za to dobo bi njegove obresti resnično odpomogle veliki bedi in bi služile lepim humanitarnim namenom. — Narodna ženska zveza kraljevine SHS.

★ Vsed trajne suše je zagrebško županstvo odredilo splošno varčevanje s pitno vodo. Prepovedano je rabiti vodo za prilivanje po vrtovih.

★ Radi volivnega govora so zaprli v Zagrebu dr. Nika Bjelovučiča, kandidata federalistične stranke. Policija ne daje nobenih informacij o vzrokih aretacije.

★ Odkritje spomenika padlim vojakom na Igu pri Ljubljani. Podružnica Zveze slovenskih vojakov iz svetovne vojne na Igu kličie vse vojne tovariše in ostalo občinstvo k slavnostnemu odkritju spomenika v vojni padlim tovarišem izžanske župnije, ki se bo vršila v nedeljo, dne 14. t. m. Po sv. maši za padle se bo vršilo odkritje in blagoslovitev spomenika, združeno s slavnostnim govorom g. majorja Colariča in voj. tovariša rojaka g. kaplana Ivana Kraljiča. Spomenik je eden najlepših, kar jih je odkrila Z. S. V. Zato v nedeljo dne 14. avgusta, tovariši, na svidenje na Igu. — Odbor.

★ Mesto pisarja je razpisano pri celjskem upravnem sodišču. Kompetirati morejo samo absolventi pravne fakultete. Predpisano opremljene in kolkovane prošnje je treba predložiti do 10. septembra t. l. pri predsedstvu upravnega sodišča.

★ Nenavadna dvojčka. Iz Spitališča nam poročajo: Dne 1. avgusta t. l. je povila posestnikova žena Elizabeta Tomažič iz Bele 6 pri Spitališču dvojčka, jako dobro razvita in krepka dečka, ki sta bila krščena na imeni Peter in Ludovik. Čudovita igra narave je podelila Peterčku dva spodnja sprednja zoba sekavca, njegovemu bratu Ludoviku pa na istem mestu enega, ki je istotako primerno močan in trdno stoječ kakor onadva pri Peterčku. Pač izreden slučaj!

★ Če ste se prepričali, da je Žika izvrstna kava, ne pozabite je priporočiti znancem. Dobite jo v trgovinah samo v rdečih zavitkih po pol in petinko kg.

KUŠAKOVIČA KALODONT najboljša pasta za zobe

★ Turške sročke kupuje ali zamenja za ratno štetno nom. Din 1000 Efektina banka v Ljubljani, Kongresni trg 9. Telefon 2422.

★ Stenicol najboljšo sredstvo proti steniam dobite samo v drogeriji Kanc, Zidovska ulica.

Srbi kavo pijejo najraje.
Kranjem cviček piti je navada,
a, najbolja vseh pijač na svetu,
je gotovo »Clio« limonada.

Električne instalacije.

Vsed odloka g. velikega župana na g. vladnega komisarja mestnega magistrata O. br. 1168/3 od 15. julija 1927 smejo koncesionirani elektroinstalaterji izvrševati hišne instalacije, katere so se jim dosedaj na omrežju Ljubljanskega mesta zabranjevale. Podpisana zadruga obvešča cenjeno občinstvo, da se brez nadaljnega lahko poslužuje koncesioniranih elektroinstalaterjev, ki so izpolnili pogoje, katere jim stavi elektrarna.

Strokovna zadruga koncesioniranih elektrotehnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Ljubljana

© Iz volivne borbe za ljubljanski mandat. Dosedaj je pri ljubljanskem deželnem sodišču bila potrjena za volivni okraj Ljubljana mesto le lista SLS, včeraj pa je deželno sodišče potrdilo v soboto od SDS vloženo listo. Kar se tiče ostalih strank, gredo socialisti v volivni boj razcepljeno. Oficialni socialisti kandidirajo g. Janeza Mlinarja, za namestnika pa žel. revidenta Kitekca. Komunisti kandidirajo odvetnika dr. Lemeža, dočim določijo namestnika na tej listi bernotovci, ki gredo skupno s komunisti v volivni boj. Oboji, socialisti in komunisti, imajo kandidatne liste že pripravljene in zbrane že vse potrebne podpise, vendar pa bodo vložili liste, kakor čujemo, šele zadnji dan. Obe listi sta le števnega značaja, vendar pa obe skupini polagata veliko važnost na to, kdo bo dobil v Ljubljani več glasov, to namreč radi prestiža med delavstvom. Obe skupini se že sedaj med seboj srdito napadajo potom raznih letakov. Svojo listo postavijo v Ljubljani tudi radikali z nosilcem

dr. Ravniharjem. Ni pa še gotovo, če postavijo svojo listo tudi radičevci. V slučaju, da zberejo v Ljubljani dovolj podpisov, bo kandidiral tu dr. Marušič. Bolj verjetno pa je, da bodo maloštevilni radičevci podpirali v Ljubljani uradniško listo. Popolnoma negotovo je še, kdo bo kandidiral v Ljubljani na uradniški listi.

© Specialist za zobozdravništvo in ustne bolezni med. univ. dr. France Logar ordinira od 8. avgusta 1927 za zobne in ustne bolezni od 10—12 ter od pol 3 do 5 v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14, I. nadstropje.

© Preiskave pri komunistih. Ljubljanska policija je izvršila v pondeljek jutraj pri približno 15 ljubljanskih komunistih hišne preiskave. Policija je preiskala tudi prostore uredništva komunističnega lista »Enotnosti«. Rezultat preiskav je v splošnem negativen, ker so slovenski komunisti, izučeni po večletnih skušnjah, postali zadnje čase izredno previdni.

© Proces proti Jakobu Žorgi. Včeraj dopoldne se je vršila pred tukajšnjim deželnim sodiščem razprava proti znanemu komunističnemu voditelju Jakobu Žorgi, obtoženemu po zakonu o tisku radi razširjanja komunističnih tiskovin. Obtožnica navaja med drugim, da je Jakob Žorga naročal iz inozemstva razne komunistične časopise in druge tiskovine. Radi pomanjkanja dokazov je bil Žorga oproščen. Obtoženca je zagovarjal dr. Lemež.

Maribor

□ Paralelka I. letnika na drž. ženskem učiteljskišču v Mariboru — dovoljena! Ministrstvo prosvete je z dekretom od 1. avgusta t. l. dovolilo drž. ženskem učiteljskišču v Mariboru za I. letnik paralelko, tako, da bo lahko v prvi letnik sprejetih do 70 učenek. Do zdaj je ravnateljstvo sprejelo učenke le za en odstavek, okrog 30, po tem dovoljenju pa bo mogoče, da bodo sprejete tudi še one, ki so bile odklonjene. Prednost pa bodo tudi zdaj imele one z odličnim in dobrim uspehom. Mnogim starišem, ki jih je že skrbelo, kam naj bi svoje hčerke dali šolat, se je s tem olajšala njihova skrb.

□ Avtoomnibus-promet po mestu. Kakor smo že poročali, je naročila mestna občina tri nove Chevrolet avtoomnibuse za osebni promet po mestu. Vozovi so že tukaj in dela znana mariborska tvrdka Pergler karoserijo. Eden od teh avtoomnibusov bo začel voziti 1. septembra. Ako bo vožnja po mestu dobičkanosna, potem bodo sledili tem trem še drugi od zgoraj omenjene firme.

□ Rešitev pred smrtjo v Dravi. V nedeljo je bila v kopalšči v Bistrici ob Dravi nenavadno mnogo kopalcev. Nenadoma se je pričel neki krog 30 let star moški potapljati ter bi sigurno utonil, da se ni pognal za njim okrajni glavar g. Poljanec iz Maribora ter mu rešil življenje.

□ Strajk mizarških pomočnikov. V Mariboru je nastal mezdni spor med mizarškimi mojstri in pomočniki. Ker poslednji niso uspeli s svojimi zahtevami, so pričeli stavkati.

□ Glavna vodovodna cev počila. Včeraj smo poročali, da je počila glavna vodovodna cev, ki vodi iz mestnega vodovoda v glavni rezervoar pod Kalvarijo. Rezervoar je sedaj brez vode in vodovod daje mestu le najnujnejšo količino vode. Glavna cev je najbrž počila kmalu ob potoku pod Kalvarijo, ker so v potoku samem varnostne betonske naprave za slučaj povodni. Težko betonsko zidovje je stisnilo glavno cev. Popravljalna dela bodo trpela precej časa in ta slučaj zopet govori, kako nujno potrebe bi že bil poleg starega en nov rezervni vodni rezervoar. Radi zgoraj omenjene nesreče zajema mestni avtoškropilnik vodo iz Drave.

□ Sumljiv vlomilec. Policija je aretirala in izročila sodišču znanega vlomilca Ivana Karlina iz Škofje Loke. V njegovih posesti so na-

Serravallo

Železnato CHINA-VINO

Vzbuja voljo do jedi, okrepi živce, zboljša kri in je rekvizientum in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Nad 10.000 zdravniških priporočil.

Dobl se v vseh lekarnah.

šli razno sumljivo blago, sigurno izvirajoče od vlomov v stanovanja. Karlin je osumljen vlovov pri ravnateljstvu Glasb. matice g. Hladku, zdravniku dr. Marinu, učitelju Drevenšku in odvetniku dr. Stanjku.

□ Zopet novi slučajji škrlatinke. Mestni fizikat javlja zopet tri nove slučaje škrlatinke.

□ Vlom v skladišče. Alojzij Arbeiter, trgovec s starim železjem in odpadki je prijavil policiji, da je bilo med 2. in 8. avgustom vlomljeno v njegovo skladišče na Radvajski cesti. Vlomilci so strli okno ter odnesli razne stare predmete, pred vsem veliko cina, v skupni vrednosti 9185 Din. V omenjeno skladišče je bilo že pred nekoliko mesece vlomljeno. Takrat je policija povzročitelje — mlade fantine, stare 15—16 let polovila. Najbrže so bili sedaj isti na delu kakor pri zadnjem vlovu.

□ Smola kolesarskega tatu. V zadnjem času smo beležili številne tatvine koles. V nedeljo zvečer se je pa kolesarski tat nenedoma ujel. V Vojašniški ulici je našel zvečer okrog 22. ure brivec Oton F. nekega moškega, ki se je vozil na njegovem, pred malo časa pred hotelom Halbwidl ukradenem kolesu. Takoj je bil tat ustavljen in izročen policiji, kjer se je izkazalo, da se zove Alojz Anderlič iz Šmarja pri Jelšah ter je imel že parkrat opraviti s sodnijo radi tatvine koles. Na policiji je priznal, da je v nedeljo krog 7. ure zvečer ukradel kolo slikarskemu mojstru Gajšku iz veže hiše št. 6 v Vojašniški ulici. Kolo je takoj prodal nekemu hlapcu za 100 Din, katere je pa v eni uri zapravil. Zalosten in brez denarja je šel po Jurčičevi ulici, kjer je zagledal pred Halbwidlom zopet kolo brez gospodarja. Takoj si ga je prilastil, toda prineslo mu je nesrečo.

Celje

□ Na goro Oljko s Krekovci! Prihodnje nedeljo, dne 14. avgusta, poletijo Krekovci na prijazno goro Oljko. Po prihodu jutranjega vlaka se bo vršila v tamošnji cerkvi božja služba, med katero pojejo pevci celjske podružnice Krekove mladine. Po sv. maši se vrši pod milim nebom javno zborovanje. Vsi prijatelji delavske mladine se vljudno vabijo, da se priključijo izletnikom v čim največjem številu. Na prošnjo glede polovične vožnje še sicer nimamo odgovora, a izletniki si lahko pomagajo tudi tako, da se poslužijo izletniškega vlaka, za katerega polovična vozna cena itak za vsakogar velja. Če bo med tem ministrstvo ugodilo naši prošnji za polovično vožnjo za ostale vlake, bomo to pravočasno objavili.

□ Celjski Orel ima svojo letošnjo odsekovo prireditev na praznik Velikega Šmarna, dne 15. avgusta 1927 pri Janiču na Babnem. Ob pol treh popoldne se vrši od hotela »Beli vol« pohod orlovskih vrst na Babno. Na Babnem se prične ob pol 4 javna telovadba. Pri celi prireditvi sodeluje železničarska godba iz Celja. Vstopnina za telovadni nastop: sedeži po 10 Din, stojšča po 5 Din. Vstop na veselični prostor, na katerem se po telovadnem nastopu vrši prosta zabava, je vstopnine prost. Prijatelji »Orla« so iskreno vabljeni, da se te prireditve v obilnem številu udeležijo.

□ Kozaska dirka v Celju. Prošlo nedeljo, dne 7. avgusta t. l., so priredili kubanski kozaki na Glaziji veliko kozasko dirko z izredno zanimivim programom. Kozaki so se pojavili

lažijo njegovi zadnji verzi vse, ki obiščejo lepo pokopališče in jih v vrtu smrti kljub čudovitolepem razgledu objame tiha žalost...

»Pisateljsko podporno društvo« je 3. julija 1887 odkrilo na Tomanovi rojstni hiši št. 39 spominsko ploščo z napisom:

V tej hiši je bil porojen 10. avgusta 1827. leta
DR. LOVRO TOMAN,
pesnik in domoljub slovenski.

Umril v Rodaunu dne 15. avgusta 1870. leta.
Postavilo »Slov. pisateljsko društvo«.

Vsa Kamna gorica je bila tedaj v zastavah in slavolokih, s katerih so govorili napisi:

»Ti krasen cvet na lipi bil gorenjski,
se v duhu ozira na Te rod slovenski!«

In spet:
Kjer Lovreta mati draga je zibala,
v zgodovini hiša ta bo vedno stala,
naj potres al' sila časa jo razruši!«

Skozi slavoloke je šlo »Pisateljsko društvo« — Fr. Levce, Janko Kernik, dr. Iv. Tavčar itd., itd., šlo je 27. oktobra z zastavo, 20 članov ljubljanskega čitalniškega zbora z zastavo, Šišenska čitalnica z zastavo in dolga vrsta rodoljubov: vseh skupaj 200 oseb...

Sprejemni pozdrav, deklamacije in ob 11 se je odprla spominska plošča ob udeležbi naroda iz vseh bližnjih krajev. Peter Grasselli je imel slavnostni govor in potem banket, »na

katerem se je izreklo mnogo lepih govorov«. Narodna veselica bi se morala še vršiti, a jo je preprečil dež, »vendar je bila slavnost krasna, dasi se je morala vršiti v tesnejšem okviru.«

Tako je bilo leta 1887.1...

Danes smo 10. avgusta 1927 in je god sv. Lovrenca in je stoletnica rojstva dr. Lovra Tomana, pesnika in domoljuba slovenskega. Lipnica teče po rakah in goni kolesa, v vigencij žari ogenj na ješah, klavirna pojo in kujejo žeblice in zadrugarški konji vozijo v Podnart izgotovljeno blago in dovažajo železne palice in koks. Vse, ko da poje:

Od štirih do ene
vodā nam kolesa, mehove nam žene,
do osmih od treh
Zareči žebli, žebli v očeh!

Dealvnik — in bi moral biti praznik! Slavoloki bi morali danes stati v Kamni gorici in plapolati zastave, ker stoletnice bi le ne smeli prezeht. Saj imamo »Pisateljsko društvo«, saj Matica še živi in politiki so v svojem elementu. Malo rodoljubnega zanosa iz časov naše narodne romantike bi se v dnevih izpolnitve sanj ob stoletnici Tomanovi spodobilo.

Ne?

Kajpa, iz otrok smo dozoreli v može in ni, da bi se šli slavnosti.

Kaj je rekel Slomšek?

Dr. J. Lipničar.

Albin Čebular:

V brezno „Gradišnice“.

(Konec.)

Znamenje — iz praga se začne vračati vrv v vertikalno smer, dokler jo ni popolnoma dosegl, škripec se je začel premikati okoli svoje osi, jamar pa se je začel potapljati vedno globlje v žrelo prepadne temine...

Govorjenje se ne čuje več. Okolica pleše. V sencih nablija. Mišičje drgeče. Prevladujejo posebni občutki. Pred seboj strma, gladka stena, v nasprotni oddaljenosti, nekaj žrdi oddaljena stena, zgoraj sinjina neba; še oblaka ni v njej, da bi počival pogled na njem, spodaj pa strahotno žrelo, ki zija kakor zver — človek na vrvi pa visi nad prepadom kakor pajek na pajčevini...

Nehote pride na misel pripovedka o črni kozi, ki je utekla pred sovražnikom na veliko smreko, ležečo čez prepad; ko je prišla do sredine svoje poti, je obstala, pogledala v prepad — tako se je prestrašila, da je bila v trenutku popolnoma bela...

Globočina piše pogled in neka opojno-sladka omama poji telo, nekaj ga vleče s tajno silo vedno bliže, da bi se prevallilo v njem ravnotežje...

Polagoma, polagoma vedno niže. Res, je klenih živcev je moral biti razbojnik, o katerem pripovedujejo, da je bival tam v tisti udolbini, katera zija pošastno pred teboj!

Pozor — stena pada položno. Nešteto krat se je treba odbiti od nje, da ne zaderejo skale v meso svojih krempljev, da bi zazevala rana; še nekaj, in spodaj čakajoči je že prijel za vrv, katere je valovila pod sedalom, jo vlekel v stran ter s tem omogočil spuščanje. Zgoraj omotična višina, sedaj pa že tako blizu, da izroča pozdrave zemljanov. Kmalu se je premerila še poslednja razdalja, pisk, in vrv je obstala, pesek zarulil pod nogami... O, zopet trda tla po mučni počasni 85 metrov globoki vožnji, ki je trajala kakor večnost...

Toda, opasnost še ni pri kraju! S prvega počivališča, kjer se pozna še pepel od sinočnega ognja, kjer so shranjeni tudi nabrtniki in druga prtljaga, še en pogled od strani proti nebu in pred očmi se pojavi krasen naraven most, ki deli glavno odprtino v dve okni, podobni očalom, sedaj pa karbidno svetilko v roko, prisotnost duha, pa po strogem poševnem nasipu, kjer so kamni in grušč ter peščene struge, po katerih teče voda ob neurju; na nekaterih krajih se zamenja navpična s poševnico. Pečina, zlizana tako, da spolzi roka in noga, le tu in tam kaka špranja, katere se skrbno porabi. Tu se utrga kamen, ki zabobni v globino, tam zopet zdrse stopinja v blato in pesek in zatrepče plamen svetilke. Skoraj nedogleden svod se pne vedno više, sloči vedno veličastneje, pa zavlađa zopet stroga tišina in jamski ledeni mraz prešine ude s svojo mrtvaško mrzlico. Napori navidezno pojenjujejo, kajti strmina ob levi trčetrtni je prešla v ravnino.

v Celju šele tekom sobote ter je tako bilo le malo časa za reklamo. Kljub temu se je zbralo na Glaziji ob petih popoldne mnogo občinstva in zlasti številno vojaštvo, ki je s simpatijami spremljalo drzne vaje kozakov.

»Nočno lekarniško službo vrši ta teden lekarna »Pri Orlu« na Glavnem trgu.

»Raznašalca ozir. raznašalka »Slovenca« potrebuje podružnica »Slovenca« v Celju. Prijavitelj se je v dopoldanskih urah v podružnici, Cankarjeva cesta 4.

»Nesrečna motociklista. Motociklist št. 855 je vozil skozi Vransko v smeri proti Celju v nedeljo, 7. t. m., pet minut pred 10 s precejšno hitrostjo. Pred cerkvijo je povozil 80 letnega Ivana Menčaka iz Vranskega. Ponesrečeni je dobil težke poškodbe na glavi, rebrih in trebuhu. Njegovo stanje je brezupno. Orožnik je zapisal številko in priče, ki so videli, kako se je nesreča zgodila.

Ježica pri Ljubljani

SIJAJNA ZMAGA SLS.

Pri nedeljskih volitvah je SLS na Ježici dobila toliko glasov, kakor jih še ni nikdar doslej. Udeležba s strani naših volivcev je bila nad vsako pričakovanje; izostali so samo oni, ki so bili nujno zadržani ali sploh odsotni. Napadi v demokratiškem časopisu na našo stranko in naše močje v občinskem odboru so dosegli ravno nasprotno, kakor je bil njihov namen. Vsa pretrpana reklama v »Jutru« in v »Domovini« za demokrate ni čisto nič zalegla. Ljudstvo tema dvema listoma, to se je pri nas najbolje pokazalo, ne verjame nič več. Demokrati, ki so pri zadnjih oblastnih volitvah dobili 55 glasov, so dobili zdaj le še 51 glasov. Listo samostojnih kmetov je pokopala vezava z demokrati, ki jo je brez vednosti volivcev napravilo par njihovih voditeljev v nadi, da jih bo to rešilo pred gotovim porazom. Od zadnjih oblastnih volitev so nazadovali za 9 glasov. Socialisti so od zadnjih občinskih volitev nazadovali od 83 glasov na 68. Edino SLS raste od volitev do volitev. Pri zadnjih občinskih volitvah l. 1924. je dobila 234 glasov, pri oblastnih volitvah meseca januarja t. l. 258 in pri nedeljskih volitvah 274 glasov.

Volitev, hvala Vam! Boj za občino je končan. Ježica je v nedeljo zopet glasno povedala, da v njej ni prostora za druge stranke, kakor za SLS. Tisti, ki so mislili, da nas bodo potolkli z naravnost smešnimi izmišljotinami, so osramočeni. Spoznali so v nedeljo, da je naše ljudstvo dovolj zrelo, da zna ločiti laži od resnice. Zato pa fantje in moške, ki ste v nedeljo metali kroglice v tretjo in četrto skrinjico, le vztrajno naprej v vrstah SLS!

Ahlinova in Severjeva struja zopet združeni. Takoj po končanih volitvah se je vršila skupna seja na obeh listih SLS izvoljenih odbornikov. Z velikim navdušenjem so odborniki soglasno ustanovili noven klub odbornikov SLS in se pomenili o nadaljnjem delu pri občini. Sanje o razkolu SLS na Ježici so torej ostale le prazna tolažba naših jutrovcov.

Uršnika

OBCINSKE VOLITVE.

Konec je občinskega volivnega boja. Nasprotniki so napeli vse sile, da bi občino izrgali iz rok SLS. Tik pred voličem so se odigravali že zadnji obupni prizori, ko so nasprotniki napadali naše pristaje in jih hoteli še zadnjič zasramovati. Očitno so nam, da je vodovod na Vrhniki zanič pod vladlo SLS. Vprašamo vas, ali je bil kaj boljši, ko je vladal trg Vrhnike nosilec Združene gospodarske liste g. Jože Verbič? Zakaj ga ni popravil že on; zakaj ni že on nasul naših tržičih cest, ampak je pustil vse to delo naslednikom? In o plači županu ter o vzdrževanju občinske pisarne govorite, kako je drago. Stiri moči v občinski pisarni ne stanejo toliko, kot stane samo en ravatelj hranilnice! Dalje govorite, da smo proti raznim gospodarskim podjetjem. Zakaj ni izpeljal Kresov načrt za električno centralo? Ker imate toliko denarja, finanširajte podjetje in občina ne bo imela nič proti temu! In ali je SLS kriva, da ni vojašnice pri nas? Ali niso vse nasprotne stranke zbežale od lozadnega glasovanja pri občinskem odboru? O gospodje, nikar se ne delajte lepih! Čeprav nam očitane mežnarje med našimi kandidati, smo lahko ponosni tudi nanje, ker niso samo mežnarji, ampak tudi dobri posesniki in ugledni naši moške. Vaše zmerjanje je prenikotno, da bi nas zadelo. Toliko po volitvah v odgovor na laži-plakate, raztresene po vsej vrhniški občini.

Z izidom volitev smo lahko zadovoljni. Dobili smo absolutno večino in 17 odbornikov, vsi nasprotniki pa 16. Značilno je, da je JDS vsila za dva mandata. Verbič (Združena gospodarska lista) in socialisti so se zvezali; toda zato nobenega mandata več. Posebno vlogo igra nosilec liste Združene

nih vasi. Pravi, da je član naše SLS, a njegove pristaje so vozili na voliče SDSarski volniki. A kljub temu je dobil samo 3 mandate. Ne gre tako lahko, premagati zavednost naših volivcev.

Novo izvoljeni občinski odbor je sledeči: SLS: dr. Marolt, Fr. Krašovec, Anton Jezeršek, Fr. Furlan, Tomaž Grom, Ant. Kržmanec, Iv. Jelovšek, Jos. Brenčič, Iv. Mele, Pavel Pišek, Ant. Dolenc, Ivan Strekelj, Fr. Petrovič, Iv. Krvin, Iv. Jelovšek, Iv. Lenarčič, Jernej Novak. — JDS: Mih. Tomšič, Jos. Jelovšek, Ant. Verbič, Karl Majer. — Združene vasi: Fr. Petrič, Pav. Birtič, Mar. Petkovšek. — Samostojni kmetje: Jos. Verbič, Andr. Opeka. — Socialisti: V. Cukala, Fr. Langof, Ant. Kucler, Jos. Oblak, Fr. Milnar, Fr. Kržmanec in Iv. Černe.

Volivcem SLS na Vrhniki. V nedeljo 7. t. m. ste zopet pokazali pri občinskih volitvah, da mora ostati Vrhnika še dalje v rokah Slovenske ljudske stranke. Izšli smo iz boja z absolutno večino in imeli bomo v prihodnjem občinskem odboru 17 svojih zaveznikov. Vse mogoče laži so si nasprotniki izmišljali, blatili vas in delo SLS, izmišljali so si nova imena za svoje stranke, hoteli so celo razbiti našo stranko z listo »Združenih vasi«, toda vse to ni moglo premagati vaše zavednosti. Najbolj pa smo lahko na to ponosni, da je SDS izšla iz teh volitev tako ponižana; izgubila je dva svoja mandata od zadnjih volitev. Znamenje, da je družba Pribeževij-Zerjav pri nas dovršila svoje delo. Podpisani odbor SLS na Vrhniki izraža Vam, vsem volivcem, najobsebnije zahvalo in Vam kliče: na boj do novih zmag! — Volivni odbor SLS na Vrhniki.

Tržič

Tridesetletniki prosvetnega društva sv. Jožefa, ki so od ustanovitve nepretrgano člani se s'ledeči gospodje: 1. Nadrah Ignacij, stolni dekan — častni član, 2. Ahačič Franc, 3. Čadež Ignac, 4. Globočnik Janez, 5. Dežman Franc, 6. Končar Karl, 7. Koprivnik Jakob, 8. Zavitar Franc, 9. Papov Ivan, 10. Perko Peter, 11. Pole Jožef, 12. Stegnar Jožef, 13. Tišler Jožef, 14. Vidic Franc, 15. Zupce Jožef. Svojim veteranom je društvo poklonilo srebrne spominke svetinje. Zvestim tridesetletnikom iskreno čestitamo!

Pribiti je treba, da so se naši socialisti pri volitvi župana zopet vezali z demokrati. Naš klub im je poslal poziv, da bi s skupnim nastopom izvolili delavškega župana, a so vsak razgovor odbili. Si bomo zapomnili!

Kranjska gora.

Nedeljska prireditev na koči na Gozju je sijajno uspela. Sv. maši, ki jo je daroval g. Bonaš, je prisostvovalo nad 400 ljudi. V krasnem govoru je imenovani gospod otvoril obe poti na Prisank. Med sv. mašo je prepeval domači cerkveni zbor krasne pesmi, še bolj pa je povzdignilo slovesnost streljanje. Popoldne se je vršila javna tombola in prosta planinska zabava. Vsa prireditev je potekla v najlepšem redu in v splošno zadovoljnost vseh.

Letoviška sezona. Dočim se je lansko leto ob tem času sezona blizala že h koncu, pa prihajajo letos še vedno novi gostje in je Kranjska gora popolnoma zasedena. Večerna promenada nudi prav pestro in skoraj mestno sliko ter se lahko primerja z ono na Aleksandrovi cesti v Ljubljani.

Kdo je kriv? Znano je, da nastopajo italijanske obmejne straže proti našim turistom, ki prekorajajo mejo, skrajno brezobzirno. Temu nastopanju pa so krivi naši turisti sami. Za dva slučaja vemo, ki sta ostala Italijanom v dobrem spominu. Tako je nedavno prošila italijansko obmejno stražo skupina turistov, če sme k izviru Soče. Dobili so dovoljenje pod pogojem, da se vrnejo po isti poti. Prelomili so dano besedo in se vrnili drugod. Drugi slučaj: dva ljubljanska turista sta menda iz samega nacionalnega navdušenja streljala proti italijanski straži, ji kazala jezik itd. Tako morajo zaradi par neotesanih oslov trpeti vsi planinci.

Novo mesto

Prijava mladeničev, rojenih v letu 1910. Radi vojaške evidence poziva mestno županstvo v Novem mestu vse v letu 1910 rojene in v Novo mesto pristojne mladeniče, da se prijavijo na mestnem magistratu do 15. avgusta t. l. Odsotne prijavitelje stari ali njih varuhi. Neupoštevanje tega razglašamo bo strogo kaznovalo.

Blagoslovljenje zvonov. V nedeljo 7. avgusta popoldne se je vršila pri Sv. Miklavžu na Gorjancih lepa cerkvena slovesnost. Pretekli teden so pripeljali na to visoko planoto k cerkvi sv. Miklavža dva nova bronasta zvonova. Blagoslovljenje teh zvonov se je vršilo v nedeljo 7. avgusta t. l. Udeležba ljudstva pri tej slovesnosti je bila naravnost ogromna. Čez 2000 ljudi s Kranjske in Hrvaške je prihitelo na visoki hrib, da čuje zopet zvonove s stolpa sv. Miklavža, ki so utihnili v času najhujše vihrave svetovnega požara. Eno sv. mašo po latinskem obredu je daroval g. kaplan iz St. Jerneja, drugo pa, ki se je vršila v staroslovenskem jeziku, je daroval unijski duhovnik iz Hrvaške. Čast vsem, ki so pripomogli, da je dobila ta lepa romarska cerkev

posnetki. V globini pa miruje jezero, zato tudi ni mogoče barvanje vode, da bi se točno dognal izvir pri Vrhniki, pod imenom Ljubljana.

Neizmerne so podzemne sobane, polne bleska srebrne sige, polne sijaja in svile ter snežnega kamenja. Skoraj pred pod stoletjem je stopila v to podzemsko tajno prva človeška noga, danes drugič, in morda bo preteklo zopet pol stoletja, ko bo stopila vnovič raziskovat podzemski tek vode, ter se bodo izvršile velike naprave, ki so zarisane na papirjih ter zadobile življenje.

Vsak, ki je videl te velikanske podzemne prostore, se ne more dovolj načuditi velikanskim podzemskim sobanam, katere je ustvarila voda v tisočletjih.

Nagnilo se je popoldne, raziskovalci so se vrnili ter zagledali zopet toliko zaželjeni smehljajoči se dan, ki jim izmije z lic mrtvaško bledico, pozdravljeni od stoterih in stoterih, ki so jih pričakovali v tihi strahu. Zadovoljnost je kmalu prevela vse duše in vsi so se vrnili veseli domov, znanstveniki z obilnim gradivom, a množice z zatrdilom, da še večkrat posetijo ta divni kraj, ki leži v romantični pokrajini, zastražen od temnih smrek, katere čuvajo te prirodne tajne.

Čipke klekane, pristno domače ročno delo la. laneni sukanec Osrednji čipkarski zadrug Ljubljana, Kongresni trg

zopet nove zvonove, zlasti pa gre to v obilni meri prečastitemu gospodu Antonu Lesjaku, župniku v St. Jerneju.

Kočevje

Pojasnilo k notici: Skrb za reveže. Z ozirom na služaj bivšega hlapca v hotelu T. smo prejeli sledeče podatke, ki jih blagohotno priobčimo: Imenovani berač je ležal že na svetu, ki spada pod občino Stara cerkev. Kam je pristojen, je še sporno, ker je služboval kot hlapec dolgo dobo v mestu. Zazaj je bil prenesen v Sumko, kjer je doma. Mestna sirotišnica je res premajhna, vendar pa se je v njej stanje hiralcem zadnja leta neprimerno izboljšalo, kar gre v hvalo sedanjemu tozadevnemu odboru. Toliko v pojasnilo.

Himen. Ta teden se poročita tale dva para: Pepca Krizaj, služkinja v Kočevju z Matijem Perko iz Kompolj v Dobropoljah, in Andrej Lesar, posesnik v Dolgi vasi z Jožefo Kusold iz Spodnjega Mozlja.

Laško

Osebnost. Gerent okrajnega zastopa Laško g. Mihael Hrstnik, je na lastno željo odločil svoje častno mesto. Na njegovo mesto je imenovan g. dr. Josip Godnič, odvetniški koncipient v Laškem.

Demokratski shodi pri Sv. Marjeti pri Rim. toplicah. Tu so imeli v nedeljo 7. avgusta po prvi sv. maši shod samostojni demokrati. Navzočih je bilo 25 duh ter zastopnik oblasti, okrajni tajnik g. Franc Jenko, skupaj 26. Razlagal je o boljših in srenejših časih g. dr. Bohinc. Pozneje smo ga videli tudi v Laškem. Popoldne pa je bil napovedan shod istih ljudi na Breznem. Ko pa pride tja zastopnik oblasti in neki Ljubej — kdo ga pozna — pa ni bilo nikogar tam za shod. Vaš dopisnik je vprašal enega demokrata, kako imenujejo tako izborni obiskane shode? In ta mi je odgovoril: V Smarjeti je bil shod in pol. Na Breznem pa četrti shoda. G. dr. Roš! Vi bi morali imeti shode in govoriti, pa bi bila udeležba ena in trideset!

Slov. Konjice

Cerkvena slavnost. V nedeljo dne 21. t. m. dobi podružnica cerkev Sv. Ane že željno pričakovane tri nove bronaste zvonove, ki se blagoslovijo in dvignejo v zvonik pri poznem sv. opravilu.

Sveč grob. Božja poslanica smrti je utrjala nit življenja vzorni članici orliškega krožka gđ. Ivanki Pirc. Rajna je bila uslužbena v hiši kneza Windischgratza, skromna po poklicu, a bogata po značaju in življenju. Četudi fizično onemogla, je še vedno ob vsaki priliki rada stavila svojo moč v službo organizacije. Požrtvovalno delavko v katoliških vrstah je na zadnji poti spremljala lepa vrsta Orlav in Orlie. Ob poslovnih delovad g. arhidijakona se je premnogosti s solzami v očeh ločil od svežega groba, zagotavljač si, da ima naš mladinski pokret novo priprsonjico pred prestolom Najvišjega.

Ljutomer

Proslava 15 letnice Orla. V nedeljo 14. in v ponedeljek 15. avg. se odigra v Ljutomeru spominška slavnost. Tukajšnji Orel proslavi 15 letnico svojega obstoja in plodonosnega delovanja. Ljutomerški Orel pripravlja za to prireditev vse najlepše. Dne 14. avg. bo ob 3 popoldne slavnostna predstava Fr. Finžgarjeve ljudske igre »Naš kric« v Kat. domu. Dne 15. avg. bo popoldne med obširnimi sporedom služba božja na glavnem trgu, pri kateri govori častni član g. profesor P. Zivortnik iz Maribora. Popoldne pa bo ob 3 velika javna telovadba na vrtu Kat. doma s prav pestrimi točkami, po telovadbi pa se bo ob zvokih godbe Kat. omladine iz Maribora razvila prijateljska zabava z bogatim srečelovom. Licitacija, šaljivo pošto i. t. d. Vabimo zato vsakogar, da se udeleži te prireditve.

Dopisi

Cerklje pri Kranju. Naše občinske volitve so jasno pokazale, da so si žerjavci in samostojneži prvi brateli in da je liberalizem njih pristi očka. Pred volitvami so napadali odbornike SLS in župana. Govorili so, da je župan zanič, da nič ne dela, da samo plačo vleče, da tajnik vse dela, da ima tajnik preveliko plačo, da ima tudi občinski klicatelj preveliko plačo, da so obč. odborniki sami kimovci, da je župan krivično razdelil turščico in cement, da so obč. doklade že tako visoke, da jih okrajni glavar več ne dopušta povšilati, da so SLS ponorci vrgli iz vlade, da so ti poslanci zvišali davke in napravili v Ameriki dolg, katerega bodo morali odplačevati največ kmetje. Po volitvah so pa trosili laž, da Andrej Murnik ne sprejme izvolitve za župana, naj torej odborniki volijo za župana Janeza Kerna itd. Vkljub vsemu temu so ostali odborniki močje na svojem mestu ter izvolili za župana Andreja Murnika, poštenjaka v vsakem pogledu. Po vsem tem naj javnost sodi, s kakšnimi nasprotniki smo se morali boriti za častno zmago. Tisti, kateri zajemajo dušno hrano iz »Jutra«, »Domovine« in »Kmet. listca«, pa ne morejo drugačni biti, želimo pa, da bi čim prej prišli do spoznanja, da pošteno slovo. Ljudstvo ne mara liberalizma pod nobeno krinko.

Smartno ob Paki. V nedeljo 7. avg. je obhajalo Prosvetno društvo svojo 30 letnico. Redke so župnije, ki bi si zaslužile takšno slavlje. Zato pa zasluži takratni ustanovitelj društva g. g. kaplan Iv. Doberšek, sedaj župnik v Sevnici ob Savi, tem večjo pohvalo. Ta za prosveto navdušeni delavci pa ni samo ustanovil to društvo, temveč tudi Posojilnico, Pevsko društvo, Kmetijsko podružnico in vse te naprave so še danes cvetoče in visoko aktivne. Zato pa je bil slavljence ta dan predmet največje pozornosti in navdušene pohvale od zastopnikov vseh imenovanih ustanov. Častna diploma članstva naj bo g. g. slavljencu vedno vesel in ponosen spomin na to slavnost in plodonosno mladeniško delovanje pred 30 leti. Prosvetna zveza v Mariboru je poslala na slavnost g. dr. Jeraja. V živem govoru je bodril številno občinstvo za krščansko prosveto in za skupen dom »Katoliški dom«, ki naj kmalu vzame pod svoje okrilje vse prosvetne ustanove te lepe župnije. Igra »Milnar in njegova hči« je žela mnogo priznanja in pohvale. Naš vedno čili pevski zbor je zapel par lepih pesmic, posebno zadnja »Večer na Savi« je dopadla. Hvala vsem, ki so to lepo slavnost priredili, posebno domačemu g. kaplanu, ki je neutrudljivo za procvit društva, pa tudi hvala vsem, ki so skrbeli za telesna okrepčila občinstva.

Sv. Andraž pri Velenju. Dr. Umik, ki je ogledoval savinjski hmelj in ga srednje ocenil, ni bil se bil potrudil v sosedne kraje n. pr. v St. Andraž, St. Ilj, Ponikovo, kjer letos hmelj izredno dobro uspeva. Sadeži vsi zdravi brez suhega listja in hmelj temnozelen je jako poln. Kadar se hmelj prodaja, so nekateri hmeljarji tolikanj brezvestni, da prodajo svoj hmeljski pridelek na tuje ime Posesniku Mihaelu Grilu se je to zgodilo že večkrat, lani pa Antonu Brunsku, ki bi moral plačati za zlikovca dohodnine 3 tisoč Din. Koliko potov, stroškov in jeze je, preden se vse to dokaže davkarji. Roka pravice naj bi te sleparje eksemplarno kaznovala.

Slovenski duhovnik v Ameriki odlikovan z redom sv. Save.

V nedeljo, dne 24. julija, je imela slovenska naselbina sv. Stefana v Chicagu svoj poseben dan. Njen župnik pater Kazimir Zakrajšek, O. F. M. je na ta dan obhajal srebrno sv. mašo. Misli je prvotno, da bo svoj srebrni jubilej obhajal na skromen način kot redovnik na tistem v lemontskem samostanu. Pa so zvedeli to svetočestfanski farani, pa so rekli, nak! Preveč se je mučil za nas, svoja najboljša moška leta je dal župniji sv. Stefana, to pa že zasluži, da obhaja pri nas in na slovesen način. In moralo je biti tako.

Farani so se pripravljali že par tednov. Okrasili so prav lepo cerkev zunaj in znotraj in tako tudi dvorano. Sodelovala so vsa katoliška društva. Srebrne sv. maše so se udeležili štirje monsignorje, dva dekana in več slovenskih in angleških duhovnikov, katerih je bilo po številu 25. Na predvečer slavnosti mu je cerkveno pevsko društvo »Adrija«, katere ustanovitelj je srebrnomašnik, zapelo podoknico po slovenskem običaju. Slavnost v cerkvi je bila nekaj veličastnega. Slavnostni pridigar je bil g. dekan Matija Savs. Po cerkveni slavnosti pa se je vršil slavnostni banket v cerkveni dvorani sv. Stefana. Banketa se je udeležilo ogromno število prijateljev in znancev srebrnomašnika iz naselbin po Ameriki.

Ko se je po banketu otvoril govorniški program, so govorili najprvo cerkveni dostojanstveniki, med katerimi je bil tudi zastopnik chicaškega kardinala Mundelaina. Nato so govorili gg. duhovniki. Med drugim je bil pozvan k besedi tudi konzul jugoslovanske kraljevine g. Jankovič, ki je v vznešenih besedah čestital srebrnomašniku na njegovih velikih delih in uspehih na verskem in narodnem polju med ameriškimi Slovenci. Izredno navdušenje je nastalo med občinstvom, ko je g. konzul omenil, da po naročilu ministra za vere iz Belgrada prinaša slavljenecu srebrnomašniku patru Kazimirju Zakrajšku najvišje odlikovanje, red sv. Save četrte stopnje, katerega mu podeljuje za njegove zasluge Nj. Vel. kralj Aleksander I. Ko je g. konzul srebrnomašniku pripenal odlikovanje, je občinstvo stoji navdušeno aklamiralo in klicalo Zivio! Takoj nato je občinstvo ponovno vstalo raz sedežev na predlog veleč. g. dekana Savsa in zaklicalo trikrat: Slava jugoslovanskemu kralju.

Take slavnosti slovenska naselbina v Chicagu še ne pomni.

Kako „agitirajo“ Italijani za naša kopališča.

Potnik, ki je prišel v Ljubljano z Dunaja, nam je pripovedoval tole: »Poslušal sem na Dunaju radio, ki poroča tudi, kakor znano, o novicah po vsem svetu. Italijanska Agenzia Stefani je poročala približno teden dni po velikih nemirih na Dunaju — moralo je biti 21., 22. ali 23. julija — da so se pojavili v jugoslovanskem Primorju v okolici Splita morski psi in da potniki trumoma zapuščajo jugoslovanska kopališča.

Zanimalo bi nas, koliko je na tem resnice. Prosimo izletnike, ki so bili v našem Primorju, da nam sporočijo, če je kdo videl kje morskega psa ali vsaj slišal o njem od zanesljive osebe. Znano nam je n. pr., da se je o morski psih, ki so se baje pojavili, mnogo govorilo med kopališkimi gosti v Omišlju, toda — videl ni nikdo nobenega, ne domačin ne gost! Tudi nam ni ničesar znane, da bi bili kopališki gostje radi tega trumoma zapuščali naša kopališča. Pač pa nam je znano, da so nekatera italijanska kopališča letos precej prazna. Pa nima morebiti morski pes te naloge, da bi usmeril kopališke goste iz jugoslovanskega Primorja drugam, n. pr. v italijansko Primorje? Sicer bi pa bilo v slučaju, da bi bilo kaj resnice na morskih psih v Adriji, v italijanskih kopališčih komaj bolj varno nego v jugoslovanskih. Svar je pač taka, da nismo Jugoslavlani dosti krivi, če letos tujska sezona v Italiji ni prvovrstna. Mussolini je pač svoji državi tozadevno nepreračunljivo mnogo škodoval s tem, da je brez potrebe kruto žalil nemške izletnike v svojem lanskem govoru. Nemški odgovor na to žalitev je bil ta, da je lani moral, kakor smo čuli, vsak državni uradnik pred nastopom dopusta podpisati izjavo, da ne bo potoval v Italijo. Končno pa še visoko stoječa lira plaši Evropo pred Italijo, ki je tudi fašistični policijski sistem ne priporoča. Tudi izkazuje Italija slabo uslugo svojem tujskemu prometu s tem, da šikanira turiste ob jugoslovansko-italijanski meji. Zato pa tudi dvomimo, če so morski psi storili svojo dolžnost do Italije.

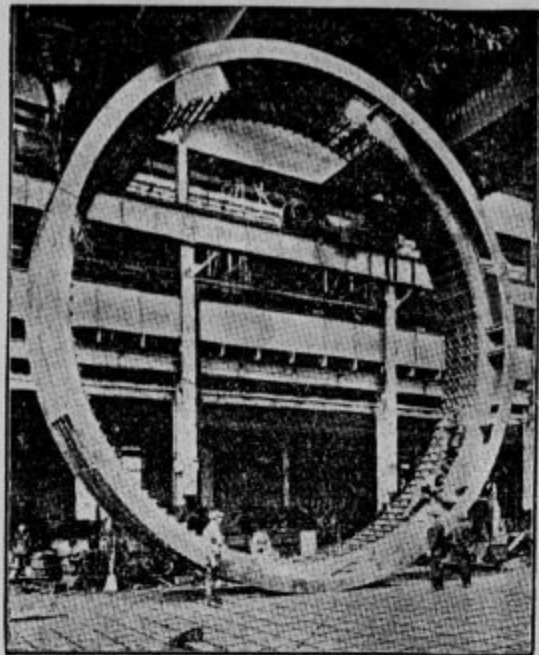
Ker smo že pri morskih psih, naj dastavimo še tole: Lansko leto je bila neka dama iz Avstrije na Malem Lošinj. Tam so ji pripovedovali, da v morju ob Lošnju ni morskih psov, pač pa da so ob jugoslovanski obali... Morski psi torej očitno nameravajo prosliti v Jugoslaviji za domovinsko pravico. Ne vemo, če je bodo dobili, ker se zdi, da so to samo sezonski delavci, ki se pojavljajo samo v počitnicah in žro kopališke goste.

Tu se razprostira veličasten dom; voda kaplja iz stropa ter udarja ob kamenita tla. Drolen grušč z ostrimi robovi je ob večnem padanju tako ogladila, da je v skledastih mestih podoben savskemurodu, prevlečen je pa s svilu apnenca ter se sveti kakor sneg, jamski biseri imenovan. Srebrna siga prepenja stene, tu in tam nagubana, pa zopet pada kakor okameneli slap. Ob levi steni, kjer se stika stop s stropom, pričajo ostanki stalagmitov in stalaktitov, lepih kapnikov, višino istih. Lesketajočega stropa ne obsvetijo popolnoma svetilke, tako visok je! Stopinje odmevajo v gluhi temini in apnena skorja bobni pod nogami. Na desni, ob robu velike skale telefonska naprava, dalje pa zavzema kamenito pozorišče, vse prepreženo s sigo, precejšen prostor ob snežnobelem kamenju, blizu pa zija čer, za katero je ovita močna vrva, na kateri visi žična lestvica, kajti tu pada zopet stena globoko v drugo podzemsko dvorano. Iz »kristalnega doma« pridemo po lestvici, z vrvo opasani, v »blatni dom«. Poleg tega globokega prepada pa se nadaljuje glavni žleb, po katerem je nemogoče iti, ker pesek na strmini je kakor živo srebro! Od vhoda je tu že glavni tretji zavoj, polzeč tu še posebno tesno ob steni. Neumorni inženjer ter vodja ekspedicije merita ter rišeta in prodirata naprej, nemeneč se za kamenje, ki bobni pod njima. Globoko dol v ilovici broditja zoologa ter nabirata v svoje posodice jamske žuželke in geolog je tudi dobil mesta.

Bobni in se bliska: vrše se fotografični

Romunski kralj Mihael I.

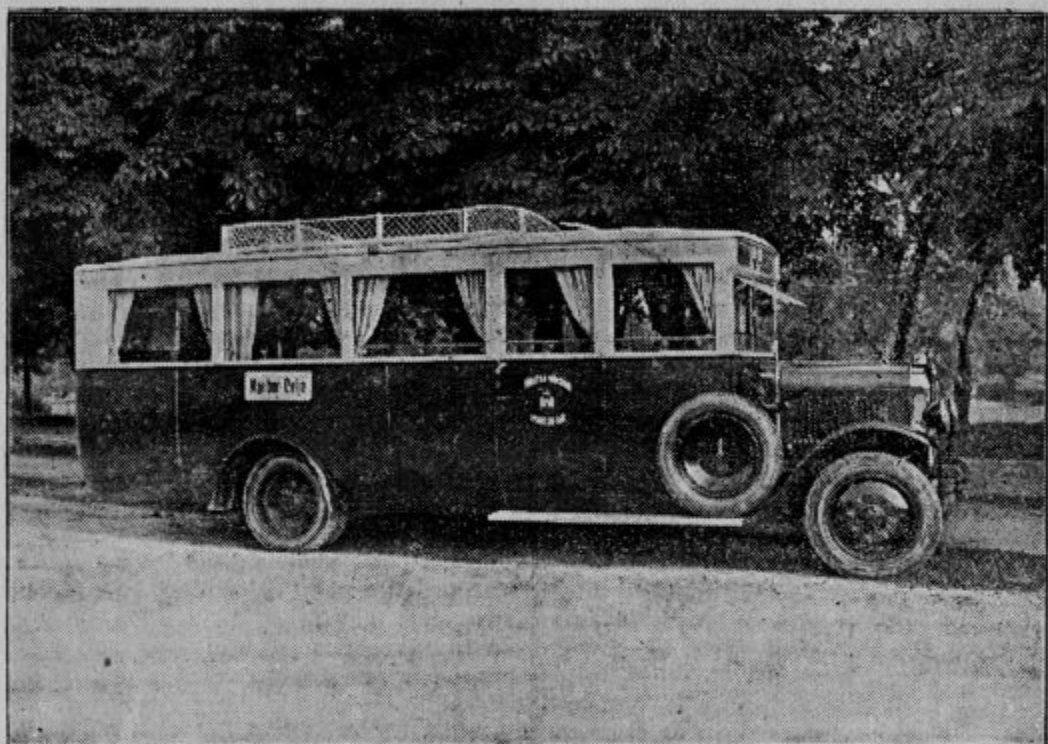
Največji generator na svetu, ki ga izdelujejo v Ameriki za Električno Com. v Filadelfiji, ki izrablja vodno moč reke Conowingo. Generatorjev, kakršen je na naši sliki, bo štiri, vsak po 50.000 konjskih sil. Njihove dimenzije so, kakor se vidi na sliki, ogromne.

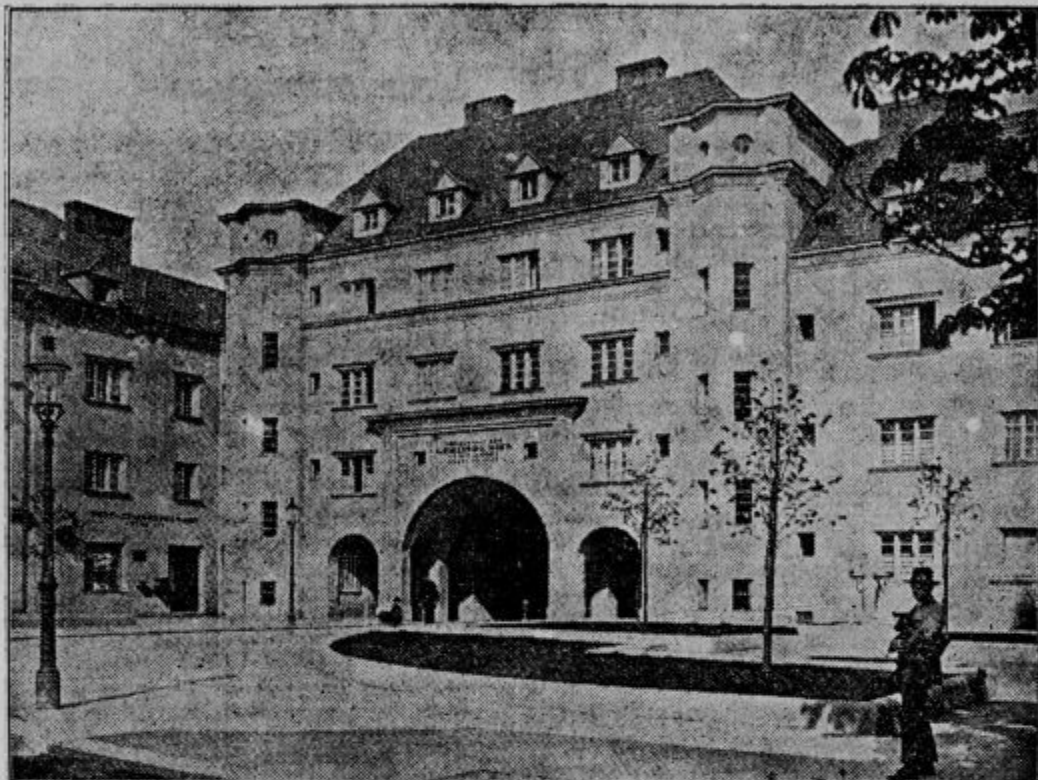
Gđna. Liu Sian Jin, izdajateljica največje in najbolj razširjenega, v angleščini pisanega dnevnika na aziji, vzhodu »Burna News«. List izhaja v Birmi.

Guverner M. Fuller, ki je pred nekaj dnevi odklonil pomilostitev Saccija in Vanzettija.

Avtoomnibus tvrdke Saurer, 26 sedeži, ki vozi na progi Maribor—Celje. — Ima 52 konjskih sil in razen navadnih zavor še motorno zavoro.

Mestni stanovanjskohišni kompleks na Dunaju. Dunajska občina se odlikuje po največji gradbeni akciji med vsemi mesti v Evropi; gradijo se mnogodružinske hiše, ki pa so opremljene z vsem komfortom. — Zunanost je jako lična.

Anton Razlog,

doma iz Dalmacije, od plem. rodbine, ki je zaradi vojne obubožala. On sam je delal kot pristaniški delavec, a je po svojem glasu obrnil nase pozornost svetov. impretarizija, ki ga je angažiral za opernega pevca. — Za vsak večer dobi 1000 dolarjev.

Restavracija v aeroplanu, ki je pred dnevi začel redni zračni promet med Parizom in Londonom.

Moderne poročne obleke.

Orel

Razne orlovske prireditve na Slov. Štajerskem. V nedeljo in na praznik 14. in 15. t. m. proslava 15 letnice Orla v Ljutomeru. — Na lovrenčko nedeljo 14. avgusta lepa orlovska prireditve pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah. Na prireditvi bo govoril tudi poslanec Vesenjak. — Dne 21. avgusta celodnevna orlovska prireditve pri Sv. Ani v Slov. goricah. — Za 15. avgusta nameravana orlovska prireditve v Kostrivnici se preloži na 2. oktobra, ker ima na praznik dr. Korošec velik volivni shod v Šmarju pri Jelšah.

Radio

PROGRAMI:

Zagreb 310, Breslau 315.8, Barcelona 344.8, Praga 348.9, Leipzig 365.8, Schenectady 379.5, Stuttgart 379.7, Toulouse 392, Hamburg 394.7, Frankfurt 428.6, Brno 441.2, Rim 450, Paris 458, Oslo 461.5, Langenberg 468.8, Berlin 483.9, Dunaj

517.2, München 535.7, Budapest 555.6, Varšava 1111, Carigrad 1230, Königswusterhausen 1250.

Petek, 12. avgusta.

Breslau: 16.30 koncert. — Praga: 12. časov. signal, 13.30 in 16.45 borzna poročila, 17. koncert, 20—20.10 vremenska napoved in časnikarska poročila, 21—22 koncert, 22. časov. signal, časnikarska in sportna poročila, 22.20 reproducirana glasba. — Leipzig: 19. nasveti fotografom-turistom, 20.15 vojaški koncert. — Schenectady: 17.55 časovni signal, 18.03 in 18.06 vremenska poročila, 19 in 23.30 glasba. — Stuttgart: 18.15 predavanje o radio-tehniki, 18.45 postanek velikega filma, 20. koncert. — Frankfurt: prenos zvonjenja z darmstaedtskega gradu. — Brno: 14.30 praška efektna borza, vremenska, časnikarska in sportna poročila, 18. čas. signal, 19.25 in 21. koncert. — Rim: 21.10 odlomki iz opere. — Paris: 14. koncert. — Oslo: 20. koncert. — Dunaj: 16.15 in 20.05 koncert. — Budapest: 19.30 ciganska godba. — Varšava: 20.30 koncert. — Carigrad: 16 in 19.30 turška glasba.

Sobota, 13. avgusta.

Barcelona: 17.40, 21.05 in 21.35 kvintet. — Praga: 20—20.10 vremenska napoved in časnikar.

poročila, 22. časov. signal, časnikarska in sportna poročila, 22.25—22.50 prenos iz Narod. doma v Vinohradych. — Leipzig: preskrba države z elektriko, 22.15—24 godba. — Schenectady: 18.01 vremenska poročila, 0.30, 1.30, 3.15 in 4—5 godba. — Toulouse: 12.45 in 20.45 koncert. — Hamburg: 16.30 odlomek iz opere »Car in tesare«, 17.15 koncert, 20 ljudske pesmi iz vseh časov in krajev, koncert. — Brno: 18. čas. signal, 19. koncert. — Rim: 21.10 prenos iz gledišča. — Paris: 14 in 21 koncert. — Oslo: 20, 21.30 in 22.45 glasba. — Langerberg: 17.30 orkestr. koncert, 20.40 ruski koncert. — München: 17.30 o radiu, 19.30 glasba. — Budapest: 23 ciganska godba. — Varšava: 20.30 koncert. — Carigrad: 16 in 19.30 turška glasba.

Mesto Newyork ima od lani 16 policijskih letal, ki križarijo noč in dan. Letalci opazujejo nesrečne slučaje, morske tihotapce in zaplečejo zasebna letala ter ladje, ki kršijo pravila o zračnem, oz. morskem prometu. Vsak aeroplan nosi razven krmarja še stražnika-opazovalca.

Občni zbor

Duhovn. podpornega društva

bo v četrtek 25. avgusta 1927 ob 15 pop. v »Jugoslovanski tiskarni« z naslednjim dnevnim redom:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika in blagajnika.
3. Poročilo pregledovalca računov.
4. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 3. avgusta 1927.

ODBOR.

Slovenski Orli v Kölnu.

V dvanajsterboju dosegel I. Kermavner prvo mesto.

Köln, 7. avg. 1927.

Sobota (6. avg.) je bila posvečena tek m a m, ki se danes nadaljuje od devetih naprej in se končajo šele med glavno prireditvijo popoldne. Obsežne tekme so izborni organizirane, čas skrajno ekonomsko izrabilen, da je mogoče v dveh dneh končati ves program. Udeležba tekmovalcev je velika. Za: lahko atletiko je prijavljenih 1140 tekmovalcev (naš: Lojk ima števil. 840). Telovadba ima več oddelkov; vrst je prijavljenih domačih 28, tuje 8 (Italija: Fulgor-Asti; Švica: Fieks-Luzano; Holandska: Gulpener Turnklub). Za dvanajsterboj je prijavljenih 210 tekmovalcev (naš: po vrsti: Ullaga 9, Lojk 10, Kermavner 11); v deveterboju tekmuje 217 udeležencev, k desetero- in peterboju inozemci niso pripuščeni, ker hočejo dobiti domače prvenstvo. Zelo mnogoštevilne so prijave za plavalne tekme, ker ta sport posebno ob Renu z veliko vnevo gojijo. Končno pridejo na vrsto še razne igre z žogo.

Za naše tri tekmovalce so bili izgledi jako ugodni, da so šli pogumno v boj med stoterimi. Kermavner je na drugo in bradlji izrazil vihar ploskanja in priznanje številnih gledalcev. Svojo prosto izbrano vajo na drugo je na željo sodnikov še enkrat ponovil, da so mogli natančno slediti njegovim gibom. Moral je vajo posebej ponoviti za film, za danes je naprošen, da ponovi vaje na bradlji, da ga bodo filmovali. Radoveden sem, pod katero narodnostno firmo ga bodo kazali v kinu, ker niti časnikarjem ni možno dopovedati, kaj in kdo smo. Tudi Ullaga je dobro uspel. Nesrečo je imel. Lojk, ki je stal prav tako ugodno. Že pri skoku v višino je dobil krče v nogo, pri odskoku z bradlje pa si je zvil nogo in moral je od nadaljnjega tekmovalstva odstopiti; sledile bi bile panoge v katerih je najbolj močan. Škoda, vsi trije bi bili med prvimi. Sinoči so že časnikarji in člani pripravljalega odbora častili. Natančen izid se bo razglasil drevi ob osmih. Morda prinesemo prvenstvo v dvanajsterboju — Kermavner in neki Monakovčan sta si čisto blizu; kateri je prvi, se danes jutraj še ni izvedelo.

Dočim so se tekmovalci borili za venec, je nadžupan povabil predsedstvo in zastopnike inozemskih organizacij ob eni popoldne na zajtrk v mestno hišo. Tak kolinski zajtrk je po naše izbran in obilen obed. O mozeliskem in renskem vinu, ki je bilo servirano, ne morem govoriti, ker bi našim domačim evičkarjem prehude skomine delal. Silajna kapljica je kmalu pisano družbo razgrela, da je postala skoraj internacionalno glasna. Marsikatera javna beseda je bila bolj odkrito izgovorjena kakor pri kakem »suhem« diplomatskem sprejemu. Na eno pa sem mislil: Slovenska zemlja rodi toliko zlatih kapljic (Slov. gorice!), iz katere bi se dalo napraviti gotovo renskem enakovredno vino, če bi... no, kaj bi trafil čas in papir.

Zvečer je bila bakljada in tekma v bobnanju. Za nas povsem nova reč. Na desnem bregu Rena, v Deutu, so se zbrali udeleženci, ob desetih zvečer je sprevod prikorakal čez most mimo stolnice, nadškofijske palače na ogromni Neumarkt, kjer je bil okrog polnoči razhod. Za tekmo je bilo prijavljenih 47 bobnarških zborov. Bobne so spremljale deloma fanfare, deloma pikolo-flavte ali zvončki. Jozueto trobente pred Jeriho so bile salonska godba proti strašnemu ropotu teh bobnov, ki je stotero odmeval od visokih hribov in iz ozkih ulic. Priznati se pa mora, da se zelo lahko koraka na boben, in da napravi spretno bobnanje, združeno z odločnim korakom mladih nog, vtis nepremagljive moči. Nič se nisem začudil, ko sem videl bliskati iz oči teh povečini zelo mladih fantov (kakor naši Mladi) ogenj odločnosti in bojnega razpoloženja. Manjkalo tudi ni

humorja v sprevodu. Napisne table društev so nosile razne čudne napise n. pr. Magdeburžani: »Ist einem von euch nicht wohl, so ess' er Magdeburger Sauerkohl.« Emserji so nosili na visokih drohkih papirnate steklenice svoje slatine. Videli sem prasička z migljajočim repom, velikanskega polža (najbrž je tudi v Nemčiji kakšna Višnja gora, ki se pa zaradi polža ne čuti prav nič užaljeno, da ga nosi čelo v slovesnem sprevodu). Tudi letalo (prvo mislionsko letalo) so vozili seboj. Brez dvoma: pester je bil ta sprevod in poln življenja — a po našem pojmovanju in čutenju premalo resen. Morda pa smo le mi preresni in ne računamo dovolj z mladinsko željo po nedolžnem »hecu«? Da je bil vtis nočnega sprevoda in »vnebovpijočega« bobnanja in piskanja zelo močan, dokazuje to, da sta slovenski in moravsko-nemški zastopnik v popolnem sporazumu tako hudo zašla, da sta od Neumarkta do hotela Reichshof hodila namesto 3 minute, trideset ure. Konstatirala sta pa, da Kolir ponoči v stranskih ulicah starega mesta ni nič kaj mikaven, daš tu ni nobene »nevarnosti« velikih mest.

Malo počitka dovoljuje D-JK (Deutsche Jugendkraft) svojim članom. Že so se s cerkvenih stolov napovedovale ure novega dne, preden so prišli k počitku, a so morali biti vendar jutraj že ob osmih na Stadionu, kjer je bila na Jahnovem travniku sv. maša. Takoj po šesti uri sem slišal od daleč v svojo sobo zamolklo bobnanje, posamezni oddelki so se odpravljali na oddaljeni stadion. Na tisoče jih je ostalo v mestu, kjer so prisostvovali bojni službi v stolnici. Tudi naši izmučeni tekmovalci so rabili počitka; zato smo šli v samo 100 korakov oddaljeno stolnico. Baš prav smo prišli. Ob devetih je med kornimi molitvaim pri far-nem oltarju, ki stoji sredi ladje ob vhodu v presbiterij, občajna sv. maša, kateri prisostvuje polna cerkev. Za mašnika ni bilo. Moral bi bil eden domačih binirati (v drugič maševati). Zelo so se nas razveselili. Stregel je pri maši Orel v kroju, da so se ga pobožni Kolinci nagledali. Menda ne bodo mislili, da je pripeljal kak misijonar seboj domačina-divjaka!

Okoli stolnice je živahno vrvenje. V nepreglednih vrstah prikažajo iz bližnje okolice: prva pot v stolnico, nato pa k stadionu. Vreme je ugodno. Včeraj popoldne sta bili dve nevihti, ki sta ozračje shladili — sicer pa niti približno ni tako vroče kakor v Ljubljani. Tu so imeli vsako nedeljo dež, ki je skazil vsako prireditev na prostem.

Še par besed o kolinskem stadionu. Načelo pri graditvi je bilo: ne uničevati zelenja. Arene so izkopane, zemlja okrog nasuta. Vse je zeleno. Po areni raste drobna, skrbno gojena trava, le tekalise ob periferiji je neporasto, istakto prostori za skok v višino in daljavo. Tudi arena za kole-sarske dirke je zelena, tekalise je betonirano. Sedeži v glavnem stadionu niso zidani, ne betonirani, ampak pokriti z enako drobno travo, na kateri se prav mehko sedi. Ta način naprave se-dežev je poceni in zelena barva pa za oko pri-jetna. Tako bi se dalo tudi na našem ljubljanskem stadionu napraviti. Med posameznimi arenami in igrišči pa je nasen gozd.

Treba bi iti na stadion k sklepni prireditvi, ki se začne že ob pol treh popoldne in ki bo trajala do osmih zvečer, nato pa bo razglašen izid tekem ter proslava zmagovalcev v mestnem lo-gu. To zna biti dolga ceremonija, o kateri bom takoj jutri jutraj poročal. Bog živi! R.

Potem, ko smo ta članek djali v tisk, je dospela sledeča brzojavka:

»V dvanajsterboju je dosegel br. I. Kermavner prvo mesto.«

ali je bil nov klub potreben. Odgovor je lahko negativen, lahko pa tudi pozitiven. Negativen v toliko, ker se bodo igralci raztepli na vse vetrove in tako v Mariboru dolgo še ne bo kluba, ki bi se dvignil nad sedanjim nivoem. Pozitiven pa, ker je dana možnost, da se v novem klubu koncentrirajo vse dobre moči in ustvarijo res dobro enajsterbo. Seveda bodo pri tem trpeli doslej vodilni klubi, ki bodo obsojeni na počasno umiranje. Ali v Mariboru res ni vodstva sposobnih ljudi. Če bo SK Zvezničar znal uspešno krmariti svoj čoln, je verjetno, da si bo v doglednem času priboril vodstvo, ako pa tega ne bo umel, je tudi on obsojen na smrt. V nedeljo je Zvezničar debutiral. Za nasprotnika si je izbral ne baš dobro močstvo. Novemu klubu se je močno poznala nehomogenost, ki pa se je v drugem pol-chasu nekoliko vpravnotila. Nastopilo je več igralcev, ki so pred leti, pa tudi še zadnje čase nastopali za SK Maribor, tako Glaser, Wagner, ki je še vedno

jako dobra moč, Vauda ml., Stauber, znani steber Maribora, Veanaver, Senica in Vauda st., ki pa ni-kakor ne spada v moštvo. Od drugih klubov sta najboljša igralca Rapida ozir. Merkurja Francesch in Vogrinec. Moštvo, sestavljeno iz samih dobrih igralcev ima morda še lepo bodočnost.

SD Rapid-SK Svoboda 8:1. Rapid je z lahkoto premagal nedisciplinirane Svobodaše, ki jih je sod-nik le s težavo krotil.

Lahkotletični miting v Ptuj, ki se je vršil v nedeljo, je končal z absolutno zmago Rapida, za katerega je startalo 13 atletov. Rapid je več rezul-tatov zboljšal, tako v skoku ob palici, teku na 100, 200 in 400. Za SK Maribor so startali le trije atleti. Kovatič je odnesel prvo mesto na 3000, do-čim je Zgur popolnoma odpovedal.

S. K. Jadran. Danes ob 18 trening-tekma na igrišču Ilirije. Priti morajo k treningu: Slapničar, Steiner, Ivček, Kos, Bončina, Znidarič, Somer, Logar, Rabe, Brear, Banove, Gaertner, Rogač, Varoga.— Tajnik.

Sportni dan v Cerknici. S. K. Slivnica priredi 14. avgusta v proslavo obletnice sportni dan. Do-poldne ob 11 je štafetni tek skozi trg, popoldne ob pol 3 hazena tekma z družino S. K. Ilirija, nato nogometna tekma s S. K. Javornikom, Rakek. Po tekmi se vrši veselica na vrtu g. Zumra.

ČESKI NOGOMET V AVSTRALIJU.

Iz Melbourne, glavnega mesta avstralske dr-žave Victoria, je poslal E. K. dopis o potovanju pra-škega nogometnega kluba Vrsovice, Cehom, ki so sedaj še srečno nazaj prišli, so rekli v Avstraliji Bohemians (Cehi).

Igranje je v Avstraliji veliko ostriše kot v Evropi, dovoljeno je skoraj vse, razen suvanja z roko. Če ti kdo nogo nastavi ali kaj podobnega, se ne bo nikdo zgražal. V Avstraliji je naš nogomet v nekaterih državah še pepelčica, v drugih je pa naj-bolj priljubljen sport. V Zahodni in Južni Avstra-liji in v Victoriji igrajo Australian-game (game izg-dejm = igra), neko mešanico nogometa in rugbyja, v New South Walesu in v Queenslandu pa naš nogomet. V Avstraliji igrajo hitro in trdo, kontrola žoge je na visoki stopnji, in nismo imeli lahke na-loge. Vendar so pa časopisi našo igro hvalili in so ji dali prednost pred igro angleškega moštva, ki je pred dvema letoma tukaj gostovalo. Da smo res dobro igrali, smo brali v izjavah časopisov, da je vsled naše igre avstralian-game v nevarnosti.

Gospodarstvo

Hmeljska razstava 4. do 11. septembra v Žalcu.

Razstavo priredi Hmeljarsko društvo za Slo-venijo v Žalcu. Namen razstave je, da se zaintere-siranim krogom natančno pokaže, kaj in koliko za-more Slovenija glede hmeljarstva. Razstava se pri-redi v šolskem poslopju v Žalcu ter bo odprta vsak dan od 8. do 12. popoldne in od 2. do 6. ure po-poldne brez vstopnine. Razstave se zamorejo ude-ležiti le tisti hmeljarji Slovenije, ki so se v to svrhu že popreje prijavili. Priglasitev se izvrši po zglasilnih polah, katere se bodo dobivale pri Hmeljarskem društvu in katere je treba natančno izpolniti in vpslati Hmeljarskemu društvu naj-kasneje do 21. avgusta t. l. K razstavi se pripusti le dobro posušen, nežveplan ali kako drugače konserviran, letošnji (1927) hmelj, katerega je raz-stavljalec sam pridelal v večji množini, ne potom poskuševalnih nasadov ali gred. Po najmanj 2 kg težke vzorcev bodo nalašč v to svrhu od Hmeljarskega društva odposlana komisija na hmeljarjevem domu lastnoročno dvignila od zaloge (kupa ali vreč), katera tehta najmanj 100 kg enega blaga, potem spravlja v vrečice, katere se bodo vpričo hmeljarja zapečatile in označile ter odposlale Hme-ljarskemu društvu. Hmeljarji morejo tudi po več vzorcev ene vrste razstaviti, ako le ti niso od ene in iste njive. Za vsak vzorec je treba izpolniti po-sebno zglasilno polo. Vpslani hmeljski vzorci ostanejo last Hmeljarskega društva, ki ima pravico iste po razstavi prodati in skupiček uporabiti v kritje razstavnih stroškov, preostanek pa razde-liti med razstaviljalece. Razsojevanje k razstavi pri-puščenega hmelja se vrši neposredno pred raz-stavo po komisiji, ki bo sestavljena iz zastopnika poljedelskega ministrstva, iz 2 udov Hmeljarskega

Angleži niso pred dvema letoma zgubili no-bene igre. A od tedaj do letos se je tukajšnji nogo-met zelo dvignil. Pred tremi leti je bilo tudi kitaj-sko moštvo tukaj, ki je Avstralec celo bolj uga-jalo kot Angleži, Tudi Kitajci niso izgubili nobene igre, le tri igre so bile neodločene. Sedaj gostuje v Avstraliji zopet izbrano kitajsko moštvo, skupaj z nami. Mi smo šli od zahoda proti vzhodu, Kitajci pa v obratni smeri. Doslej so že obe prvi igri iz-gubili, iz česar se uvidi sedanja igralna moč Av-stralcev.

Zadnje igre smo igrali v Newcastleu proti narodnemu moštvu Avstralije (4:4) in smo se pe-ljali nato nazaj v Perth, v Zahodno Avstralijo, ne-prestano šest dni in pol. — Pripomnimo, da meri na tej progi razdalja med dvema postajama enkrat nad 500 km, vlak drda skoz samo puščevo in ste-po in vozi vodo s seboj. — Pri prvi naši igri v Perthu smo imeli kljub deževnemu vremenu 5000 gledal-cov drugi dan 7000, v Adeleide prvi dan 4000, drugi dan 8000, v Melbourne 6000 itd. Tam imajo velik stadion, v katerega gre do 100.000 gledalcev; 40 tisoč jih je večkrat. To je za Avstralijo zelo veliko, saj ima ves kontinent komaj 6 milijonov prebival-cov. — Mislim, da je v Avstraliji prikriti profesio-nalizem doma. Dva igralca sta nastopila proti nam v Melbourneu, nato v Adeleide in potem spet v Melbourneu; pa pravita, da sta amateri.

+ Slapovi Kaieteur so najvišji na svetu in sicer petkrat tako visoki kot Niagare. Naha-jajo se 250 milj od Georgtowna, glavnega me-sta britske Guiane, edine angleške južnoame-riške kolonije, katera je po takozvanem De-merara sladkorju znana po celem svetu.

GAMBRINUS REDIVIVUS.

Med vojno so se morali Nemci odvaditi ljubljene piva. Zdaj pa je vse po starem. L. 1924 je prišlo na vsakega Nemca samo 60.7 letrov domačega piva letno, lani pa še 76.2 l. Omeniti je še velikanski uvoz. L. 1925 je po-pila Nemčija razven 48 mil. hektolitrov doma-čega piva še 186 hektolitrov tujega, pred vsem čehoslovaškega pridelka. Na prvem mestu je seveda Plzeň.

društva, iz 4 drugih udov Hmeljarskega društva, ki si jih razstavljalec sami izvolijo in iz 2 hmel-j-skih trgovcev, ki jih imenuje Gremj trgovcev v Ce-lju. Izid razsojevanja in na podlagi tega izvršeno obdarovanje se bo razstavljalecem javilo na dan otvoritve hmeljske razstave. Za darila ima Hme-ljarsko društvo primerno število diplom in de-narnih daril, podeljenih od poljedelskega minist-rstva na razpologo.

Podpisano društveno vodstvo vabi vse zaved-ne hmeljarje Slovenije k mnogobrojni udeležbi te vavežne razstave!

Za društveno vodstvo: Fr. Roblek l. r., pred-sednik; Jos. Širca l. r., podpredsednik; Anton Pe-triček l. r., poslovodja. Odborniki: Andrej Antloga l. r., Edv. Kukec l. r., Fr. Pikel l. r.

Unija -- gospodarski vladar Kanade.

Pred vojno je imela največ denarja v Kanadi naloženega Anglija. Od 2416 milijonov dolarjev inozemskega kapitala v Kanadi je bilo angleškega 1860 milijonov, unijskega samo 417 milijonov, ostalo je bil večinoma francoski, potem tudi holandski kapital. Danes pa prevladuje v Kanadi Amerika kakor kratko označuje jezik Severnoameriške Združene države (U. S. A.) ali Unijo. Amerika je imela lani v Uniji naloženih 3016 milijonov dolar-jev, Anglija pa 2111 milijonov dolarjev, skupno znašajo naložbe inozemskega kapitala v Kanadi 5310 milijonov dolarjev. Pomisliti pa je tudi treba, da Kanada ni samo mednarodni dolžnik, ampak tudi upnik. Banke in druge trdke imajo v ino-zemstvu dobroimetja, med vojno je Kanada zavez-nikom veliko posodila. Skupno cenijo kanadska

Nikolaj Ljeskov:

Začarani romar.

Štirinajsto poglavje.

— No, in potem? — smo vprašali Ivana Sever-janiča.

— Potem pa se je vse resnično izpolnilo, kakor ma je bil on obljubil.

— Kdo je bil obljubil?

— No, oni magnetizer, ki me je bil pripravil za to. Obljubil je bil, da me bo rešil pijanega besa in je tudi to storil. Od tega dneva nisem nikoli več niti požirka pil. Prav trdno je to naredil.

— No, dobro, a kako ste se pobotali s svojim knezom zastran onih labudov, ki so vam izleteli?

— Prav lahko sva se pobotala, pa saj ne znam niti povedati, kako je vse bilo. Prikreval sem pač od onih cigánov domov in se tudi ulegel, a se ne spomnim ničesar. Čul sem samo, da trka knez na vrata in me kliče. Hotel sem vstati in si misliti, da spim, kakor vedno, na krmi, v konjušnjici, na pod-strešju. A nikakor nisem mogel otipati roba in nisem prišel do lestve. Lezel sem po vseh štirih v eno stran, a roba ni bilo; zvil sem jo v drugo stran, a tudi tam ga nisem našel... Zdelo se mi je, da sem zašel na podstrešje. Ali je to mogoče? Knez je kričal: »Ivan Severjanič! Odzval sem se »takoje, vedno plezajoč sem in tja, a nisem prišel do kraja. Končno sem si mislil: No, če ne morem po lestvi, naj pa kar skočim navzdol. Zagnal sem se in skočil, kakor sem mogel daleč. A občutil sem, da me je nekaj menda udarilo po buči. Okoli mene je nekaj prišlo zvenketati in se usipati. Zadal se je zopet nekaj usulo in zarožljalo. Knezov glas pa je rekel slugi: »Hej, vojak! Pridi hitro z lučjo!«

Stal sem medtem nepremično, kajti nisem vedel, ali je vse to resnica ali samo sanjam. Mislil sem,

da še vedno plezam po krmi in ne pridem do lestve s podstrešja. A vojak je prinesel luč, in zdaj sem videl, da stojim na tleh in da sem se bil zagnal z glavo v gospodarjevo stekleno omaro s posodo in vse razbil v črepine.

— Kako ste vendar mogli tako zaiti?

— Prav enostavno. Bil sem prepričan, da spim kakor po navadi, v konjušnjici. V resnici pa sem se zleknil po tleh menda takoj, ko sem prišel od ci-gánov. Plezal sem in plezal, da pridem na kraj, po-tem sem začel skakati... pa sem skočil v omaro. Blodil pa sem seveda zaradi onega... magnetizerja. Rešil me je sicer pijanega besa, a mi je zato dal za spremljevalca blodnega besa... Takoj sem se spomnil njegovih besed. Saj je govoril: »Pazi, da ne bi bilo slabše, če boš nehal piti.« Šel sem, da ga poiščem, naj bi me rajše zopet odmagnetiziral, a nisem ga dobil. Preveč si je bil namreč naprtal in je podlegel. Tako se je bil napil v krčmi prav tam nasproti cigánom, da je umrl.

— Ostali ste torej magnetiziran?

— Seveda sem.

— No, in kako dolgo je na vas vplival ta magnetizem?

— Kaj se to pravi »kako dolgo«? Mogoče še zdaj name vpliva, gospod.

— Vendar bi radi slišali, kako ste se zmenili s knezom. Je li mogoče, da niste imeli prav nobenega razgovora z avtorji labudov?

— Seveda sva imela razgovor, gospod, a ni bilo na tem nič posebnega. Knez je bil namreč tudi vse zakvartal in je prišel mene prositi, naj bi mu posodil za igro. Rekel sem:

— No, zastojni me prosite: nimam prav nič. Knez je mislil, da se šalim, a rekel sem:

— Saj ga res nimam. Brez vas sem naredil velik

izlet.

Knez je vprašal:

— Kako pa si mogel napraviti pet tisoč na enem izletu?...

Rekel sem:

— Vrgel sem vse skupaj ciganki.

Knez ni verjel.

Rekel sem:

— No, pa ne verjemite, ako vam je drago, toda povedal sem resnico.

On se je za trenotek razvnel in rekel:

No, zapri duri. Zdaj ti pokažem, je li dovoljeno razmetavati državne novce. — Potem pa se je ne-nadoma premislil in dodal:

— Saj se ne izplača, pusti to. Jaz sem prav tako malo vreden kakor ti.

Ulegel se je v sobi, da bi prespal ostalo noč, tudi jaz sem šel zopet spat na krmo. A zavedal sem se pozneje v vojni bolnici. Čul sem, kako so pravili, da sem imel pijansko blaznost in sem se baje hotel obesiti, a so me vtaknili, hvala Bogu, v prisilni jopič. Nato sem ozdravel in prišel h knezu v njegovo gra-ščino, ker je bil medtem zapustil vojno službo.

— Svetost, — sem rekel, — moram vam za-služiti denar.

— Pojdi k vragu! — mi je odgovoril.

Videl sem, da je zelo hud name. Prišel sem bližje in se priklonil.

— Kaj naj to pomeni? — je vprašal.

— Vsaj zlasajte me, — sem pričel prositi, — in prav hudo me dajte!

A odgovoril je:

— Zakaj misliš, da sem hud nate? Mogoče te sploh ne smatram za krivega.

— Prosim vas, — sem rekel, — kako naj ne bi bil kriv, če sem razmetal toliko denarja? Saj dobro vem, da bi bile še celo vislice ne premafna kazen zame.

¹ Delirium tremens.

=====

LJUDSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: 28. zvezek. A. Sheehan, Nodlag. Povest irskega dekleta 24 Din, vez. 32 Din. — 24. zvezek. A. Marby, Hanka. Lužičko-erška povest. 22 Din, vez. 30 Din. — 25. zvezek. Haggard, Hei cesarja Montezume (v tisku). — 26. zvezek. C. Lorenzini. Storžek in njegovo burkasto življenje. 14 Din, vezano 22 Din. — 27. zvezek. Pregeli. Otroci solca (v tisku).

=====

„UNDERWOOD“

pisalni stroj ima sootvorni sloves, nad 2.000.000 strojev v prometu, nedosegljivo v irpežnosti in osled tega najcenejši.

LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/I. Telefon st. 2980

dobroimetja v inozemstvu na 714 milijonov dolarjev.

To gospodarsko zavojevanje Kanade od Amerike je prav za prav že staro, vendar pa se je v tem oziru največ naredilo od leta 1914. dalje. Od izbruha svetovne vojne dalje Anglija ni mogla več nalagati kapitala v Kanadi, zato pa je na njeno mesto stopila Amerika. Amerikancem se je izplačalo graditi v Kanadi tvornice, saj so tu imeli surovine v še večjem izobilju kakor doma. S tem so si pridobili kanadski trg, pa tudi je imela Kanada ugodnosti v trgovini z britskim imperijem in Francijo, ki sta trgovskopolitično Ameriki bolj nasprotna.

Približno četrtina ameriškega kapitala je naložena v državnih in komunalnih posojilih. Železnice pa v glavnem finansira Anglija. Najbolje pa je amerikanizirana kanadska industrija in sicer predvsem rudarstvo. 38% vsega v rudarstvu investiranega kapitala je ameriškega, 15% angleškega, 45% pa kanadskega. Interes Amerikancev je v prvi vrsti za cink, svinec, baker in nikel in je tu ameriški kapital največ udeležen, dočim se kanadski udeležuje predvsem pri srebru in zlatu. Ameriška udeležba v industriji železa in jekla znaša 50 milijonov dolarjev ali 41% celokupnega kapitala te industrije.

Da ima Kanada že v toliki meri izrabljene vodne sile, je pripisovati ameriškem kapitalu. Zanimivo je, da samo sedaj gradi Aluminium Co. of America veliko elektrarno za 480.000 HP, International Paper Co. pa za 700.000 HP.

Ameriški kapital je v najvažnejši kanadski industriji — les, papir in celuloza udeležen bolj slabo. Vendar so nekatere velike tovarne papirja že pod ameriško kontrolo in ravno sedaj grade Amerikanci 2 ogromni tvornici. Pa saj tudi Kanada izkva ogromno papirja v Ameriko.

Vodilne ameriške tvrdke so za preskrbo kanadskega trga ustanovile okoli 2000 podružnic. Povsod so veletvrdke v Kanadi; imena International Nickel, International Paper, Goodrich Rubber, U. S. Rubber, Singer, Guggenheim, Aluminium Co, Gillette Safety, National Cash itd. so dobro znane tudi v Kanadi.

Udeležba ameriškega in kanadskega kapitala je v začetku t. l. znašala: papir, les, celuloza skupaj 1 milijarda dolarjev, od tega am. kap. 17%, kanadski 70%; elektrarne 300 milijonov, am. 14%, kan. 80%; meso, konzerve 188 milijonov, am. 41%, kan. 57%; železo, jeklo 117 milijonov, am. 41%, kan. 58%; baker, cink, nikel in svinec 111 milijonov, am. 51%, kan. 13%; poljedelski stroji 86 milijonov, am. 39%, kan. 50%; livarne 58 milijonov, am. 40%, kan. 49%; električni aparati 52 milijonov, am. 45%, kan. 43%; kavčuk 49 milijonov, am. 36%, kan. 52%; kemikalije 33 milijonov, am. 52%, kan. 32%; medicinalije 25 milijonov, am. 79%, kan. 17%; avtomobili 24 milijonov, am. 69%, kan. 31%; barve in laki 23 milijonov, am. 50%, kan. 48%.

Zavarovanje izvoznih kreditov. Za pospeševanje izvoza je zavarovanje kreditov izredne važnosti, kar uvidevajo vse evropske države in to organizirajo po možnosti. Zlasti se pa to trudijo industrijske države. Zanimiv je naslednji pregled zavarovanja izvoznih kreditov po posameznih evropskih državah. Belgija je ustanovila Societe Nationale de Credit a l'Industrie s kapitalom 150 milijonov frankov, ki daje 2—3 letne izvozne kredite. Danska je dala izvoznikom novih fabrikacij na razpolago 20 milijonov kron, garancija znaša 25% za leto dni; v posameznih slučajih da n. pr. za ladje 6 let. V Franciji je zavarovanje v privatnih rokah. Vodilne zavarovalnice so ustanovile posebno družbo s kapitalom 15 milijonov frankov; ta prevzame garancijo za izpad plačil v znesku 80%. Premija znaša po obsegu posla 0.75 do 1.50%. Anglija je dala za pospeševanje izvoza 26 milijonov funtov. Pri dolgoročnih kreditih garancija vlada za 75%, event. izostanka plačil. Vendar pa bo to trajalo samo do septembra 1929. Izključene so dobave v Rusijo, Indijo in Kitajsko, ki se že zaključujejo navadno na 6 mesečni kredit. Italija ima poleg državnega zavoda v ta namen tudi privatne zavode. Državni zavod Istituto nazionale per l'esportazione prevzame preostali dve tretjini rizika, prvo tretjino pa izvoznik. Državna blagajna določi najvišjo mejo za kredite. V Holandiji od l. 1923. dalje država daje garancijo za največ 40% izpadle vsote, kar pa je premalo in zato privatni zavodi delajo boljše. Nemčija je leta 1926. v zvezi z vodilnimi zavarovalnicami organizirala

obširno zavarovanje izvoza in podaljšala pred kratkim svojo udeležbo za 6 let do konca 1933. Nadalje je prevzela garancijo v višini 175 milijonov mark, ki so v prvi vrsti namenjeni za finansiranje velikih naročil inozemskih vlad.

Borza

9. avgusta.

DENAR.

Ljubljana. Devize: Berlin 13.52—13.55 (13.515—13.545), Curih 10.9350—10.9650 (10.9350—10.9650) Dunaj 7.9925—8.0225 (7.9925—8.0223), London 275.80—276.60 (275.80—276.60), Newyork 56.65—56.85, Praga 168.20—169 (168.20—169), Trst 308.25—310.25 (308.25—310.25).

Zagreb. Amsterdam 22.78—22.84, Berlin 13.52—13.55, Curih 10.935—10.965, Dunaj 7.9903—8.0203, London 275.80—276.00, Newyork 56.65—56.85, Pariz 222¼—224¼, Praga 168.20—169, Trst 308.27—310.27.

Curih. Belgrad 913¼, Amsterdam 207.97¼, Berlin 123.37¼, Budimpešta 90.50, Madrid 87.65, Dunaj 73.07, London 25.22, Newyork 518.85, Pariz 20.38, Praga 15.37¼, Trst 28.24¼, Bukarešt 322, Sofija 376, Varšava 58.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.49, Kodanj 180.10, London 34.50, Milan 88.63, Newyork 700.90, Pariz 27.825, Varšava 79.84. Valute: dolarji 708.60, francoski frank 27.90, lira 38.80, dinar 12.57, češko-slovaška krona 21.0425.

Praga. Devize: Lira 189.75, Zagreb 59.40, Pariz 132.25, London 164.05, Newyork 33.75.

Dinar (deviza) v Newyorku 176, Londonu 276.10, Berlinu 7.40.

Trst. Belgrad 32.32—32.35, Curih 356, London 89.20—89.27, Newyork 18.34—18.36, Pariz 71.85—71.95.

VREDNOSTNI PAPIRIJI

Ljubljana. Celjska 197—199, Ljublj. kreditna 142 den., Merkantila 90 bl., Prašedion 850 den., Kred. zavod 160 den., Vevče 135 den., Stavbna 56 den., Šešir 164 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 84¼—85, vojna odškodnina 346—349, Agrarne 50—51, Hrv. eks. 91, Hipobanka 55, Jugobanka 90, Prašedion 850, Ljublj. kreditna 142 den., Šešerana 495, Drava 500, Slavonija 14¼—16, Trbovlje 455—465, Vevče 135 den.

Dunaj. Efekti: Don. savska-jadr. 77.60, Živno 90.25, Hrv. eks. 91, Hipo —, Hipo —, Albino 41.60, Greinitz 6.50, Leykam —, Trbovlje 55.95, Krajnska industr. 42, Dušik-Ruše —, Gutmann —, Mundus —, Slaven —, Slavonija 1.82.

BLAGO:

Ljubljana. Les: Smreka — jelka: Hlodi I. II. monte 190—220, brzogajni drogovci 200—250, bordonali merkantilni 260—300, Tramj merkantilni 200—250, Škorete, konične, od 16 cm naprej 500—550, Škorete, pararelne, od 16 cm naprej 550—580, Škorete, podmerne, od 15 cm 460—500, deske-plohi, kon., od 16 cm naprej 440—500, deske-plohi, par., od 16 cm naprej 470—520. — Bukev: Deske-plohi naravni, neobrobjeni 450—500, deske-plohi naravni, oštroobrobni 650—850, deske-plohi parjeni, neobrobjeni 600—750, deske-plohi parjeni, oštroobrobni 800—1150, Testoni 400—430, Tavoletje 950—1050. — Hrast: Hlodi I. II. 300—400, bordonali 1000—1400, deske-plohi neobrobjeni 1300—1400, deske-plohi neobrobjeni merkantilni 900—1100, deske-plohi oštroobrobni (podnice 1250—1350, frizi 800—1100. — Drva: bukova 18—20, hrastova 16—18. — Železniški pragovi: 2.60 m, 14×24 hrastovi 48—52. — Ogļje: bukovo za 100 kg 85—95.

Zito: Pšenica: bačka nova: 78 kg. 2% primesi, brez doplačila, slov. post., mlevska vozina, 30 dni plačilo, promptna dobava 874.50—350, bačka nova: 78 kg. 2% primesi, promptna dobava, brez doplačila, slov. post., mlevska vozina, 30 dni plačilo 355—357.50, sremška nova: 80 kg. 2% primesi, promptna dobava, slov. post., mlevska vozina, plačilo 30 dni 345—347.50, slavonska nova: 78-80 kg. 2% primesi, promptna dobava, slov. post., mlevska vozina, 30 dni plačilo 345—347.50. — Kozuza: bačka: navadna vozina, slov. post., plačilo 30 dni, promptna dobava 250, bačka: mlevska vozina, slov. post., plačilo 30 dni, promptna dobava 245, banatska: navadna vozina, slov. post., promptna dobava, plačilo 30 dni 245.50, banatska: mlevska vozina, slov. post., promptna dobava, plačilo 30 dni 240.50. — Moka: pšenična: feo Ljubljana, pri odjemu cellega vagona, plačilo po prejemu blaga 515.

Tendence: les: neizpremenjena; deželni pridelki: mirnejša.

Zaključki: les: 2 vagona; deželni pridelki: — vagonov; drugo: — vagonov.

Novi Sad. Pšenica: bačka 78 302.50—305, bačka 79-80 305—307.50, slavonska 78 247.50 — Ječmen: bački 65 270—275, sremški 65 270—275. — Oves: bački 200—202.50, sremški pariteta Indija relacija, Belgrad 205—207.50. — Kozuza: bačka 221.60—225, sremška 215—216. — Moka 0 g bačka 450—455, 0 g banatska 445—450, št. 2 banatska 425—430, št. 3 banatska 395—400, št. 6 banatska 340—350, št. 6¼ banatska 300—310, št. 7 banatska 280—290, št. 8 banatska 200—210. — Otrobi: bački v jutu vrečah 180—190. — Tendence: neizpremenjena. — Promet: 13 pšenice, 25 koroze, 4¼ moke, 11 otrobov.

Službe iščejo

Absolventinja

mešč. šole in trg. tečaja išče primer. službe kot začelnica. — Naslov pove upravo pod »Začetnica«.

Proste službe

Učenka se sprejme. Pogoji: 2 do 3 razr. sred. šole in stanovanje pri starših. Ponudbe upravi pod Spec. trgovina.

Kroj vajenec

pošten in priden, se sprejme pri Simon Klimanec, Ljubljana, Selenburgova 6.

Rabim par boljših mizar. pomočnikov

za takoj. F. BUH, Šmartno pod Šmarno goro.

Manufakturst

samo prvovrstne moči naj pošljejo oferte z referencami na naslov Ludovik Kuharič, veletrgovina — Ormož. 6173

Učenca zdravega in poštenih staršev, sprejme takoj trgovina z meš. blagom Burkelca & Pibernik, Laze, p. Šmartno — Zgornji Tuhin. 6163

Služkinja starejša, zdrava, katere je vajena otrok, se takoj sprejme. Pisma je nasloviti na M. LUŽAR, postrešček, Krani.

Pouk

Pouk na daljavo (Fernstudien) v vseh inž. oddelkih, tudi trgovina in kolnjalno blago. Académie Polytechnique: Quai Amercoeur, 51 Liège — Belgija. Prospekti 10 D.

Posojila

Išče se POSOJILA po 5, 10, 15, 20, 25.000 Din itd. Obresti po dogovoru. — Ponudbe pod: »Sedanjost« št. 6151 na upravo »Slovenca«.

Iščem nujno

privatno do 300.000 Din. Dobro obrestovanje. Ponudbe pod: »Serioznost« št. 6150 na upravo lista.

VLOGE

na tekoči (žiro) račun sprejema in obrestuje po dogovoru Elektna banka Ljubljana, Kongresni trg 9 (na vogalu Kino Matica).

Spec. podjetje

seriozno in visoko rentabilno, išče privatni kapital v zneskih od 50.000 do 500.000 Din proti najboljšemu obrestovanju. — Ponudbe na Ljubljana L. poštni predal 199. 6139

Stanovanja

Opremlj. sobe za samce — se takoj oddajo po nizki ceni. — Poizvedbe: Vižmarje 81, p. št. Vid nad Ljubljano.

Vnajem

Gostilno dobro idočo, v Ljubljani, vzamem na račun. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Takoj 19«.

Kdoprodaj

Turške in italijanske SREČKE kupuje »Elektna banka«, Ljubljana. 6138

Kdo kupi?

Mostna tehcnica

skoraj nova, se proda po zelo zmerni ceni. — Nosi 3000 kg. — Poizvedbe pri Ivanu Štefančič, Vižmarje, p. št. Vid nad Ljubljano.

KOLESARJI!

Znane cene. Ogledite si zalogo dvokoles najfinišnega tipa Tribuna, Rekord, Schampion, Stvria, Bianki, Fafor, Paria, Diamant že od Din 1300 — naprej. Pneumatika Dunlop, Michelin, Cenis franko. Prodaja na obroke.

Tribuna F. B. L. Ljubljana

Tovarna dvokoles in otrošk vozilcev.

Wollpudel, črn

(großer Schlag), krasen eksemplar z rodovnikom, ocenjen na letošnji mednarodni razstavi psov na Dunaju z »odlično«, 22 mesecev star, se proda zaradi pomanjkanja prostora samo pravemu ljubitelju te pasme. Naslov v upravi lista, kamor je poslati tudi dopise pod »Wollpudel« št. 6187.

Tuornica pletenin

v CSR proda radi obustave proizvodnje, večjo količino gladkih

pletilnih strojev

za ročni pogon. Širina 20—80 cm, jakost V—XIV. Ponudbe prosimo pod šifro »Strick-Maschinen 3645« na Grégrs Bureau, Prag, Panská 3, CSR.

Naša obit

Priporoča se trgovina z železnino A. SUŠNIK, Ljubljana Zaloška cesta.

POLJEDELCI!

PŠENICO RŽ JEČMEN kupuje najdražje tvrdka A. VOLK, veletrgovina žita. Ljubljana, Resljeva cesta 24.

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA, Stari trg 12 - Židovska 4.

Din 10.— liter VINA

belega, iz Krških goric prodaja zaradi prezidave kleti gostil. Ant. Maver, Ljubljana, Ahacleva cesta št. 5, dokler traja zaloga, ter vabi na obilen odjem, ker je vino izredno poceni! 6185

Ignac Prdan

naznanja sl. občini D. M. v Polju in obenem mestnim uradom, naj ne pišejo njegovega imena Prdan, ampak kakor je v krstnem listu Prdan, roj. dne 13. jul. 1888 v Podgradu.

Razpis.

Društvo »Spomenik padlim« v Leskovcu pri Krškem razpisuje oddajo dela za zgradbo spomenika vsem v svetovni vojni padlim vojakom iz leskovaške župnije. Spomenik naj bi stal sredi trga pred župnijsko cerkvijo.

Ponudbe s točno sestavljenim načrtom in proračunom je najkasneje do 31. avgusta 1927 predložiti društvenemu odboru.

Društvo »Spomenik padlim« v Leskovcu pri Krškem, dne 7. avgusta 1927.

Brez posebnega obvestila.

METOD KUMELJ

strokovni učitelj

VERA KUMELJ roj. MOHORIC učiteljica

poročena.

Ljubljana, 9. avgusta 1927.

Svinčeni rudnik v Mežici sprejme za vodstvo delavnic za popravilo jamskih strojev paznika, ki se more izkazati s prakso v podobnih delavnicah. — Nadalje za elektro-delavnico pri topilnici elektro-MONTERJA ki mora imeti prakso na visoki napetosti, v popravilu motorjev in transformatorjev. Nastop čimprej, stanovanja razpoložljiva. Ponudbe s popisom dosežanj prakse, plačilnimi zahtevami in navedbo števila družin, članov na zgornji naslov

Din 8.— Din 8.—

VINO

Pristno domače vino se toči na drobno čez ulico

liter po Din 8.— in višje.

Na debelo po najnižjih cenah!

»MOSLAVINA«

vinska trgovina v Šiški, Celovška cesta 50.

Din 8.— Din 8.—

Velezanimiv

je ilustrirani, popularni »Radio«-časopis

„Radiowelt“

(bakrotisk).

Poleg vseh evropskih programov zanimive aktualnosti in dragocene tehniške razprave. Posamezni izvodi po 8 Din.

Številke na ogled brezplačno.

Wiener Radioverlag, Wien I., Pestalozziggasse 6/14.

SLABOST

predčasna, pri starih in mladih, nervoza, apatija, slabo spanje, glavobol, nevralgija, opešanje, fizična in živčna utrujenost ter druge človeške bolezni so posledice oslabelosti naših življenjskih žlez in zastrupljenja krvi, ki je povzroči razkroj snovi. Močne in zdrave žleze ojačajo vse delo človeškega organizma in človek postane jak, čil in energičen.

Ali moremo doseči močne življenjske žleze? Da, ako vanje presadimo klice življenjskih žlez mladega bitja, kar se izvrši prvič z dragim in kompliciranim operativnim prenosom in drugič s cenemim in enostavnim uživanjem specialnega ekstrakta »KALEFLUID« D. Kalenčičenka.

»KALEFLUID« razkrajja in odstranjuje iz organizma mokračno kislino in druge strupe, povrača organizmu zdravje, prejšnjo energijo, sposobnost za delo in povratek mladih let. Z eno besedo: »Kalefluid« prosto pomlajuje človeka. Desettisoč zdravnikov iz raznih dežel priznavajo »KALEFLUID« kot silno dobro zdravilo in ga priporočajo kot odlično sredstvo pri vseh vrstah živčnih in artričnih boleznih. Za svoje zdravilne vrline je »Kalefluid« odlikovan na higijenskih izložbah v Parizu, Londonu, Rimu, Brüsslu in Florenci s 5 »grand prix« in 5 velikimi zlatimi medaljami.

»KALEFLUID« se prodaja v vseh večjih apotekah in drogerijah. — Brezplačno se pošlje vsakomur detaljna naučna literatura »Preporočaj« z zdravniškimi ocenami in samozahvalami bolnikov. Obračati se je: Beograd, Katičeva ul. 1, Lit. S. 1., MILOŠ MARKOVIĆ. 6157

Prvovrstno delo, Zmerne cene, To je naše geslo! KNJIGOVEZNICA K. T. D. Čitalnica in tvornica poslovnih knjig v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6/II

B. C. I. Travellers' cheques

Potovalne čeke Banca commerciale italiana v ital. lirah, franc. frankih, angl. funtih in U. S. dolarjih vnovču, jejo vse važnejše banke na svetu. Zahtevajte jih pri svoji banki predno nastopite potovanje.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 9. avgusta 1927.

Višina barometra 308.8 m

Opazovanja	Baro-meter	Toplota v °C	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavin	oh opazovanja	v mm do 7h	Najvišja temp	Najnižja temp
Ljubljana (dvorec)	7 759.4	18.9	86	S 2	7				28.6	17.7
	14 757.9	26.6	82	SW 1	10					
	21 759.2	21.9	85	NE 3	8					
Maribor	758.3	24.0	70	NE 2	5				32	16
Zagreb	759.3	25.0	74	S 4	6				—	20
Belgrad	760.1	28.0	52	mirno	0				34	20
Sarajevo	761.1	23.0	63	mirno	0	dež	2		29	15
Skoplje	761.7	26.0	59	mirno	0				—	17
Dubrovnik	766.7	25.0	68	mirno	1				28	15
Split	759.6	29.0	57	E 6	1				34	25
Praga	758.1	20.0	—	WSW 5	10	nevihta	1		32	19

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nižji (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajska vremenska napoved za 10. avgust: oblačno, od časa do časa dež, temperatura pade, zapadni vetrovi, najbrže tudi nevihte.